

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΠΡΩΤΟΣ ΔΙΩΜΑΤΙΣΜΟΣ—ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1893.—ΤΡΙΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΙΑ΄.

Η ΣΤΑΦΙΣ ΚΑΙ Η ΥΠΕΡΜΕΤΡΟΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΑΝΑΓΚΑΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΥΤΗΣ

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον τεύχος, σελ. 455).

Τὸ ἔδαφος εἶνε κεφάλαιον ὄπερ, πλὴν τῶν πρὸς καλλιέργειαν αὐτοῦ δαπανῶν, δέον νὰ φέρῃ καὶ εἰσόδημα ἀνάλογον τῆς ποιότητος αὐτοῦ καὶ τοῦ κέντρου ἐν ᾧ εὐρίσκεται. Κατ' ἀπαράβατον κανόνα πανταχοῦ ἐνθα καλλιέργειά τις δὲν ἀποφέρει πλὴν τῶν πρὸς διεξαγωγὴν αὐτῆς ἐτησίων δαπανῶν καὶ περισσευμα, ἀντιπροσωπεῖον τὸ εἰσόδημα τοῦ ἔδαφους, ἐγκαταλείπεται ὅπως ἀντικατασταθῇ ὑπὸ ἐτέρας. Τοῦτο ἐγένετο πανταχοῦ καὶ πάντοτε· τοῦτο ἐγένετο κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καὶ ἐν Καλιφορνίᾳ, ἐνθα πολλαχοῦ ἀντικατεστάθη ἡ ἄμπελος ὑπὸ τῶν ὀπωροφόρων δένδρων· καὶ ἐν Σικελίᾳ, εἰς πολλὰ μέρη τῆς ὁποίας ἐξερριζώθησαν τὰ ἐσπεριδοειδῆ ὅπως χρησιμοποιηθῇ τὸ ἔδαφος πρὸς καλλιέργειαν τῶν δημητριακῶν ἢ τῆς ἄμπέλου, ἥτις σήμερον πάλιν παραχωρεῖ τὴν θέσιν τῆς εἰς τὰ γεννήματα ἢ τὰς βοσκάς· τέλος τοῦτο ἐγένετο καὶ παρ' ἡμῖν, ἐνθα, ὡς γνωστὸν, εἰς πλεῖστα μέρη ἡ ἐλαία ὑπεχώρησε πρὸ τῆς ἄμπέλου καὶ τῆς σταφιδάμπέλου ἢ καὶ πρὸ αὐτῶν τῶν συνῶν (περὶ τὰς Ἀθήνας), ἐνθα πρὸ εἰκοσιπενταετίας αἱ πολλὰς γαίας τότε κατέχουσαι βαμβακοφυτεῖαι ἐγκατελείφθησαν ἕνεκα τῆς καταστάσεως ἀσυμφόρου καλλιέργειας τοῦ βάμβακος ἐνιαχοῦ τῆς Ἑλ-

λάδος· ἔνθα τέλος εἰς πολλάς ἐπαρχίας ἀπεκόπησαν αἰμορέαι μὴ ἀποβαίνουσης πλέον ἐπικερδοῦς τῆς περαιτέρω καλλιέργειας αὐτῶν.

Ἄλλα τὴν συστηματικὴν ἐκρίζωσιν τῆς σταφιδάμπελου οὐδαμοῦ τῆς Ἑλλάδος εἰσέτι εἶδομεν ἢ ἠκούσαμεν ἐνεργουμένην ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἀμείβει ἡ καλλιέργεια αὐτῆς. Ὅθεν δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν ὅτι αἱ προγενεστέρως τῆς σημερινῆς ἐπελθοῦσαι κατὰ περιόδους σταφιδικαὶ κρίσεις προήρχοντο ἐκ τῆς ἀσυμφόρου καλλιέργειας τοῦ μικρορράγου θάμνου τοῦ Βάκχου· ἀπ' ἐναντίας οἱ μέχρι χθὲς ἀκόμη καταστρεφόμενοι περιώνυμοι ἐλαιῶνες τῆς ἄλλοτε παροιμιώδους διὰ τὴν ἐλαιοπαραγωγὴν τῆς Κορώνης (*), οἱ μέχρι χθὲς μετατρέπόμενοι εἰς σταφιδάμπελῶνας ἄριστοι σιτοφόροι ἄγροὶ τῆς πεδιάδος τῆς Γαστούνης, τῆς διὰ τὴν εἰς δημητριακὰ εὐφορίαν τῆς ἐπικληθείσης ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν μικρᾶς Αἰγύπτου (Κουτσοῦκ-Μισίρ), πᾶν ἄλλο μαρτυροῦσιν ἢ τὸ ἀσύμφορον τῆς καλλιέργειας τῆς σταφιδάμπελου. Ἡ σταφιδάμπελος μέχρι χθὲς ἦτο πραγματικὸν μεταλλεῖον, εὐτυχεῖς δὲ οἱ καρπωθέντες αὐτοῦ μετὰ συνέσειως καὶ ἄνευ πλεονεξίας. Ἄλλ' οἱ τοιοῦτοι εἶνε δυστυχῶς ὀλίγοι· οἱ πλεῖστοι ὑποθέτοντες ὅτι ἡ χρυσῆ αὕτη περίοδος θὰ διήρκει ἐπ' ἄπειρον, ἐν μέρει μὲν κατεσπατάλησαν εἰς ἄνιστον πρὸς τὴν κοινωνικὴν τῶν τάξιν πολυτέλειαν τὰ ἔκτακτα εἰς τὰ χρονικὰ τῆς γεωργίας ἐκ τῆς σταφίδος κέρδη τῆς περιόδου ταύτης, ἐν μέρει δὲ τὰ διέθεσαν πρὸς παράλογον ἐπέκτασιν τῶν φυτειῶν τῶν πολλοὶ μάλιστα τούτων πρὸς κατάρτισιν νέων σταφιδάμπελῶνων καὶ ἐδανείσθησαν τὰ πρὸς τοῦτο ἀναγκαῖα κεφάλαια καταβάλλοντες τόκους ὑπερόγκους.

Διεξήγετο δὲ ὡς μὴ ἄφειλεν ἡ παράλογος καὶ ὑπὸ ὄρους ὅπως ἀσυμφόρους ἐπέκτασις τῆς καλλιέργειας τοῦ οὐχὶ πρώτης ἀνάγκης προϊόντος τούτου εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν πανταχοῦ τῆς γῆς ἀκαταχέτως ἐπκνήρχετο ἐν ἰσχύϊ ἡ ἀρχὴ τῆς προστασίας τῶν γεωρικῶν καὶ βιομηχανικῶν προϊόντων, ὅτε πᾶσα χώρα ἔσπευδε διὰ βχυτάτων δασμῶν νὰ παρακωλύῃ τὴν ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγωγὴν προϊόντων δυναμένων ἔστω καὶ κατ' ἐλάχιστον νὰ παραβλάψωσι τὴν ἐγχώριον γεωργικὴν ἢ βιομη-

(*) Ἰδὲ οὐ καὶ τὸ λεγόμενον «λάδι βρέχει ἴσ τὴν Κ. ορώνη».

χανικὴν παραγωγὴν· εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν εἶχε πλέον καταδειχθῆ ὅτι ἡ Γαλλία ἐπ' ὀλίγον ἔτι χρόνον θὰ εἶχε τὴν ἀνάγκην τῆς συνδρομῆς τῶν ξένων ἀμπελώνων καὶ ὅτι ἀνακτῶσα τοὺς ὑπὸ τῆς φυλλοξήρας καταστραφέντας ἀμπελῶνας αὐτῆς, ὄχι μόνον θὰ ἐπῆρκει εἰς τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν, ἀλλὰ ταχέως καὶ θὰ διέθετεν ἱκανὰ ποσὰ οἴνου πρὸς ἐξαγωγὴν καὶ πρὸς παραγωγὴν ἀφθόνων οἴνοπνευμάτων ὡς ἄλλοτε.

Ταῦτα πάντα προῖδὼν ἀπὸ δεκατριῶν ἤδη ἐτῶν, ἐν μὲν τῷ «Φορολογουμένῳ», Πατρῶν τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1880 ἔλεγον ὅτι «πρέπει ν' ἀναμένωμεν τὴν ἔλευσιν ἐποχῆς, καθ' ἣν τὰ πράγματα θὰ πείτῳσι τοὺς σταφιδοκαλλιεργητὰς περὶ τοῦ ἀσυμφόρου τῆς αὐξήσεως τῆς καλλιέργειας τοῦ προϊόντος τούτου (τῆς σταφίδος). Ἄλλ' ἡ ἔλευσις τῆς ἐποχῆς ταύτης θὰ συνεπαγάγῃ καὶ κρίσιν γεωργικὴν, ἧς τ' ἀποτελέσματα οἱ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄνευ κεφαλαίων κτηματῆται τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ ὑποστῶσι χωρὶς νὰ περιέλθωσιν εἰς πλήρη χρεωκοπίαν.,, Ἐν τούτοις τότε ὑποθέτων, ὡς πάντες κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὅτι οἱ ἀποδεκατιζόμενοι ὑπὸ τῆς φυλλοξήρας ἀμπελῶνες τῆς Γαλλίας δυσκόλως ἤθελον ἀνακύψει, ἠλπίζον εἰς τὴν ὡς ἀπὸ μηχανῆς παρουσιασθεῖσαν τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Odibert βιομηχανίαν τῶν σταφιδιτῶν, ἧτις προσεδόκατο ὅτι ἤθελε καταναλίσκει πάντα τὰ πλεονάσματα τῶν ἐσοδειῶν τῶν ἡμετέρων σταφιδάμπελῶνων. Ταχέως ὅμως τὰ πράγματα μὲ ἔπεισαν περὶ τοῦ ἐναντίου, δι' ὃ τῷ 1884, ἐν τινι πρὸς τὸ Ἰπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν ἐκθέσει μου (*), προκειμένου περὶ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος ἐπαισθητῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς τῶν ἀμπελώνων τῆς Γαλλίας, συνεπέβαινον ὅτι «ἐὰν ἡ βελτίωσις τῶν ἀμπελώνων τῆς Γαλλίας ἐξασκοῦθησῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον, δύναται τις ἀπὸ τοῦδε νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ γῶρα αὕτη μετὰ ἄτινα ἔτη θὰ παύσῃ ἔχουσα ἀνάγκην τῆς ἐπικουρίας τῶν ἀμπελοφόρων ἐπικρατειῶν.»

Ἐκτοτε ἡ βελτίωσις αὕτη ἐξηκολούθησε, βραδύως μὲν πλὴν σταθερῶς, δι' ὃ δὲν ἔπαυσα νὰ συμβουλευῶ τοὺς ἡμετέρους

(*) «Περὶ τῆς ἐν Γαλλίᾳ πορείας τῆς φυλλοξήρας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ περὶ τῶν αἰτίων τῆς ὑποτιμήσεως τῶν οἴνων καὶ τῆς σταφίδος» Ἰδε «Αἰῶνα» τῆς 25, 26 καὶ 29 Μαΐου 1884.

κτηματίας να πλύσῃ καταρτίζοντες νέους σταφιδαμπελώνας και ἀμπελώνας, διὰ ξένων μάλιστα κεφαλαίων, διὰ δανείων, και πρὸς βλάβην ἄλλων καλλιεργείων, διατυπώσας τὴν γνώμην μου ταύτην ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Γεωργίᾳ» τοῦ 1888 (σελ. 582) ὡς ἑξῆς :

«Ἀλλὰ κατ' ἐμὴν γνώμην πάντα τὰ μέτρα ταῦτα δύνανται νὰ προλάβωσιν ἢ νὰ μειώσωσι τὰ δυσάρεστα ἀποτελέσματα μόνον τῶν παροδικῶν κρίσεων τῆς σταφίδας, οἷα εἶνε καὶ ἡ σημερινή. Πρὸς πρόληψιν τῆς ἐπερχομένης μεγάλης κρίσεως τοῦ σταφιδοκαρποῦ, τῆς καταστροφῆς τῶν καλλιεργητῶν αὐτοῦ, ἰδέον νὰ παταγῆ τὸ κακὸν ἐν τῇ ῥίζῃ αὐτοῦ. Ἡ παράλογος ἐπέκτασις τῆς καλλιέργειας τῆς σταφίδας και ἐν Ἑλλάδι και ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ εἶνε τὸ κακόν, οὕτη λοιπὸν νὰ παρακωλυθῆ. Ἀλλ' ἡ διὰ νόμων παρακώλυσις τῆς φυτεύσεως εἶνε ἀνεπιτυχτος. Ἡ κατάρτισις νέων σταφιδαμπελώνων και ἡ ἀνανέωσις κτηνῶν ἕνεκα γήρατος ἢ ἄλλων λόγων παρακμαζόντων ἰδέον νὰ ἐπιτύχη, κατανοούντων τῶν γεωκτημόνων ὅτι τοῦτο ἐπιβάλλει κούτοῖς τὸ ἀτομικὸν των συμφέρον. Ὅσοι τούτων κατανοήσωσι κατὰ πρῶτον θὰ ἀποφύγῃσι τὸν κίνδυνον, ὅσοι ἐπιμείνωσι καταρτίζοντες νέους σταφιδαμπελώνας θὰ ὑποστῶσι τὰς συνεπειὰς τῆς ἰσχυρογνωμοσύνης των.»

«Ὁφείλομεν πάντες νὰ κατανοήσωμεν ὅτι ἡ ἐπικινδυνωδὲς ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν γεωργία εἶνε ἡ μονομερής, ἡ ἀσφαλεσττέρα δὲ και ἡ ἐπικερδεσττέρα ἡ ποικίλη. Ὁ κτηματίας ὁ παράγων τὸν ἀναγκαῖον διὰ τὸν οἶκόν του σῖτον, τὰ ὕσπρια, τὸν τυρόν, τὸ ἔλαιον, τὰ λαχανικά, ὀλίγον βούτυρον, ὀλίγον μαλλόν, τὰ φά του, τὰς ὄρνιθας του, τοὺς ἀμνοὺς του, εἶνε ὁ εὐτυχέστατος τῶν ἠητιῶν· πάντα τὰ προϊόντα τῆς γῆς αὐτοῦ τὰ εὐρίσκει ἐκλεκτότερα, εὐχυμότερα, γλυκύτερα. Σπανιώτατα διέρχεται οἰκονομικὰς δυσχερείας, διότι πάντοτε αἱ ἀποθήκαι του εἶνε μετὰ προϊόντων· ἀποτυγχάνει ἐφέτος ὁ σῖτος, ἀλλ' ἐπιτυγχάνει ὁ ἀραβόσιτος, καταστρέφει ἡ ἀκρίς τὸν βάμβυκα, πλὴν μένει τὸ σῆσαμον. Ὅταν στεριεύσῃσι τὰ πρόβατα ἀμέλγει τὰς αἰγας. Τὸν χειμῶνα σφάζει τὸν σιτευτόν, τὴν λαμπράν τὸν ἀμνόν του, τὸν Αὐγουστον τὰ νησάρια. Ἠλλήν τῶν ἀποικιακῶν οὐδὲν ἄλλο τρῶφιμον ἀγοράζει.»

«Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ πλεῖστοι τῶν κτηματιῶν τῆς Πελοποννήσου πρὸ τριακονταετίας· ἀλλὰ καταληφθέντες ὑπὸ τῆς σταφιδομανίας ἀνέσκαψαν τοὺς ἀγρούς των, ἀπέκοψαν τοὺς ἐλαιῶνας και τοὺς μορεῶνας των, κατέκαυσαν τὰ ἔδραση των, ἀπήλασαν καὶ κτήνη των ὅπως φυτεύσουν πανταχοῦ σταφίδας, διότι ἡ σταφίς ἦτο τὸ ὀλιγώτερον φυρολογούμενον προϊόν. Σήμερον ὅτε ἐπῆλθεν ἡ πληθώρα, ζητεῖται ἡ ἐξεύρεσις τῆς θεραπείας και προτείνονται πάντα τὰ μέσα πλὴν τοῦ λογικότερου, τοῦ ἀποτελεσματικότερου, τουτέστι τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν πραγματικὴν γεωργίαν, τὴν μόνην δαναμένην ν' ἀμείψῃ ἀσφαλῶς και πλουσιοπαρόχως ἐν γῶρᾳ ἡκιστα βιομηχανικῇ, ἥς τὸ ἡμισυ σχεδὸν τοῦ εἰσκαγωγικοῦ ἐμπορίου αὐτῆς εἶνε κρέας και ἄρτος (*) (60 περίπου ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἀξίας).»

Ἀλλὰ οἱ λόγοι μου οὗτοι ὄχι μόνον δὲν ἐλήφθησαν ποσῶς ὑπ' ὄψιν, ἀλλὰ και ἀντεκρούσθησαν ὑπὸ τινῶν, οἵτινες ὑπεστήριζον τότε τὴν κατάρτισιν μεγάλης οἰνοποιητικῆς ἐταιρείας πρὸς χρησιμοποίησιν ὡς πρώτης ὕλης τοῦ πλεονάσματος τῆς σταφίδας. Τὸ παράλογον τῆς γνώμης ταύτης και τὸ ἐπισφαλέςτατον τοιαύτης ἐπιχειρήσεως κατέδειξα τότε ἀναπτύξας τὸ θέμα διὰ μακρῶν ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Γεωργίᾳ» (1884 σελ. 26) και ἐπαναλαβῶν τὸ πολλὰκις πρότερον ὑπ' ἐμοῦ λεχθὲν ὅτι :

«Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ὁ Ἕλλην κτηματίας πράττει μετ' ἐκτάκτου θέρμης ἀπὸ τοῦ 1878, δηλαδὴ τὸ νὰ καταστρέφῃ ἐτοιμους ἐλαιῶνας ἢ μορεῶνας και ἀνεπτυγμένα ἔδραση και νὰ ἀχρησιμοποιῇ τὰς ποτιστικὰς του γαίας πρὸς ἐπαύξησιν τῶν ἀμπελώνων αὐτοῦ, ἔκτοτε ἐκτελεῖ μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου, ἀπλὴν μὲ ἀφθονώτερα μέσα, μὲ μεγαλειτέρας ἐλπίδος τελικῆς ἐπιτυχίας, ἢ ὁ κτηματίας τῆς Ἰταλίας, τῆς Ἰσπανίας, τῆς Πορτογαλλίας, τῆς μεσημβρινῆς Αὐστρουγγαρίας.»

Συνέπεια δὲ τῆς ὑπερμέτρου ταύτης ἐπεκτάσεως τῶν ἡμετέρων σταφιδαμπελώνων, τῆς βασισθείσης εἰς τὴν ἐλπίδα τῆς ἐπιπέριον ἐξοδεύσεως τοῦ πλεονάζοντος προϊόντος εἰς τὴν Γαλλίαν πρὸς οἰνοποιίαν ἢ και οἰνοπνευματοποιίαν, εἶνε ἡ σημερινή ἐν σχέσει πρὸς τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας τῆς καταναλώσεως τριπλασιασμοῦ τοῦ προϊόντος τούτου.

(*) Πρόσθεσις και ξυλεία.

Σήμερον βλέποντες τὰς θύρας τῆς Γαλλίας ἐρμητικῶς (καὶ διὰ παντός, ὡς πέποιθα) κεκλεισμένας εἰς τὴν ἡμετέραν σταφίδα, ἐστράφημεν πρὸς ἄλλαν χώραν, προσφέροντες καὶ συνιστῶντες αὐτὴν ὡς βρῶμα ἐκλεκτὸν, ὑγιεινὸν, θερμαντικὸν, ὡς προῖον δυνάμενον ἐπιτυχῶς καὶ ἐπικερδῶς νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς οἰνοποιίαν καὶ οἰνοπνευματοποιίαν. Τί δὲ μᾶς ἀπαντῶσιν αὐταί; Ἀναγνώσατε τὰς πῶν προξένων περὶ σταφίδος ἐκθέσεις: Πάντες ὁμολογοῦσιν ὅτι οὐδεὶς ποτὲ ἔψεξε τὴν κορινθιακὴν σταφίδα· ἀλλὰ συγχρόνως προσθέτουσι, τινὲς μὲν ὅτι εἰς τὸν τόπον τους παράγουσιν ὡσαύτως ἀφθόνους, πλὴν ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις ἐκλεκτοτέρας σταφίδας, τινὲς ὅτι προτιμῶσι τῆς σταφίδος ἄλλους καρπούς, πολλοὶ ὅτι πάσχουσιν ἐκ πληθώρας οἰνοπαραγωγῆς, οὐχὶ ὀλίγοι δὲ (Ἄγγλία, Ὀλλανδία, Ῥωσία, κτλ.) ὅτι οὐδεμίαν ἐλπὶς αὐξήσεως τῆς καταναλώσεως τῆς κορινθιακῆς ὑπάρχει. Τέλος ἐξ Ἀδριανουπόλεως, Ἀλεξανδρείας καὶ Καίρου πληροφοροῦμεθα ὅτι ἀπεφασίσθη ἡ προμήθεια ἀνὰ δέκα χιλιάδων ὀκάδων σταφίδος (85 ὡς ἔγγιστα χιλιάδων λιτρῶν) πρὸς δοκιμὴν.

Οἱ κατὰ πόδας ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἀκολουθοῦντες τὸ ζήτημα τῆς σταφιδουπαραγωγῆς καὶ οἰνοπαραγωγῆς ἀνέμενον τὰς ἀπαντήσεις ταύτας τῶν προξένων, διότι ἐγίνωσκον ὅτι, τῆς μὲν σταφίδος ἡ παραγωγή ὑπερηύξησε καὶ ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, καὶ ἐν Περσίᾳ, καὶ ἐν Ἰσπανίᾳ ὡς παρ' ἡμῶν—ἐκτεταμένοι δὲ σταφιδάμπελῶνες κατηρτίσθησαν καὶ διαρκῶς καταρτίζονται ἐν Ἀμερικῇ καὶ Αὐστραλίᾳ,—τῆς δὲ οἰνοφόρου ἀμπέλου ἡ καλλιέργεια, ὅχι μόνον ὑπερεδιπλασιάσθη εἰς πάσας τὰς παλαιὰς ἀμπελοφόρους χώρας, ἀλλ' εἰσῆχθη καὶ ἐπεξετάθη καὶ εἰς ἐτέρας, ἔνθα πρότερον ἡ ἀμπελος ἦτο σχεδὸν ἄγνωστος,—ὡς ἐν Ῥωσίᾳ (1), ἐν Ἀμερικῇ (2), ἐν Αὐστραλίᾳ (3) καὶ ἐν Ἀφρικῇ (4).

Ὁ κίνδυνος δὲ τοῦ ὑπερμέτρου τούτου ζήλου ὑπὲρ τῆς ἀμπελοφυτείας, ὅστις ἀνεπτύχθη ἀπὸ δεκαπενταετίας περίπου πανταχοῦ, ἐπὶ τέλους δὲν ἦτο δυνατὸν εἰμὴ νὰ ἐλκύτῃ τὴν προσο-

(1) Ἴδε «Ἑλλην. Γεωργίαν» 1889 σελ. 50, 1891 σελ. 481.

(2) » » » 1890 σελ. 91 καὶ 551, 1891 σ. 529.

(3) » » » 1890 σελ. 499, 1893 σ. 269—273.

(4) » » » 1893 σελ. 239 καὶ 269—272.

χὴν τῶν ψυχρῶς καὶ ἐμβριθῶς ἐξεταζόντων τὰ τοιαῦτα ζητήματα. Οὕτω πολὺς λόγος περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐγένετο τῷ 1888 ἐν τινὶ συνεδριάσει τῆς Ἐταιρίας τῶν Γεωργῶν τῆς Γαλλίας (1). Ἐν τῷ κατὰ τὸν παρελθόντα δὲ Ἰούνιον συνελθόντι ἐν Montpellier διεθνῇ ἀμπελοουργικῷ συνεδρίῳ ἡ μελέτη τοῦ περὶ οὗ πρόκειται θέματος ἀνατέθη εἰς τὸν κ. COT, ὅστις συνέταξεν ἐμβριθεστάτην ἐκθεσιν, ἀναγνωσθεῖσαν ἐν μιᾷ τῶν συνεδριάσεων τοῦ εἰρημένου συνεδρίου καὶ γενομένην παμφηφει δεκτὴν παρ' αὐτοῦ.

Ἐν τῇ ἐκθέσει του ταύτη ὁ κ. COT λέγει, ὅτι ἀπὸ εἰκοσαετίας ἄπασαι αἱ ἀμπελοφόροι χῶραι ἐπεδόθησαν εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἀμπελώνων αὐτῶν, ὅπως προμηθεύωσιν οἶνους εἰς τὴν Γαλλίαν, θεωρήσασαι αὐτὴν ὡς εἶδος κοσμοπολιτικῆς ἀγορᾶς ὑποχρεωμένης νὰ δέχεται τὰ εἰς οἶνους πλεονάσματα τῶν ἄλλων χωρῶν. Ἐντεῦθεν δὲ ἡ σπουδαιοτάτη κρίσις, ἣν διέρχεται ἡ παγκόσμιος ἀμπελοουργία, κρίσις ἣτις καταφαίνεται ἐν τῇ προφανῇ ὑποτιμῇ καὶ τῇ ἀπρασίᾳ τῶν οἴνων.

Ἐξετάζων δὲ κατὰ πόσον αἱ διάφοροι ἀμπελοφόροι χῶραι δύνανται νὰ βασισθῶσιν ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς πρὸς ἐξόδεισιν τῶν πλεονασμάτων τῆς παραγωγῆς των, παραθέτει τὰ κατωτέρω περίπου (2) περὶ τῆς καταναλώσεως καὶ τῆς φορολογίας τοῦ οἴνου εἰς τὰς διαφόρους εἰσαγούσας τοιοῦτον ἐπικρατείας.

«Ἐν Ἀγγλίᾳ. Εἰσαγωγικὰ τέλη.

1) Ἐπὶ μὴ ἀφρωδῶν οἴνων ἐν φιάλαις		
	ἢ βυτίοις	φρ. 27,50 τὸ ἑκατόλιτρον.
2) Ἐπὶ ἀφρωδῶν οἴνων	»	28,50 »
3) Ἐπὶ σταφίδων	»	4,80 τὰ 100 χιλγρμ.

Κατανάλωσις.

Οἴνων 1872	ἑκατόλιτρα	761,000
1890	»	676,000

(1) Bulletin de la Société des Agriculteurs de France, 1889, σελ. 69 καὶ «Ἑλληνικὴ Γεωργία», 1889, σελ. 49.

(2) Οἱ ἐπόμενοι πίνακες συνεπληρώθησαν ὅπου ἐπαρουσίαζον κενά.

Σταφίδος 1871 λίτραι 93 εκατομ. ἐπὶ 32 εκατομ. πληθυσμ.
 1891 » 120 » » 29 » »

Ὅθεν ἡ κατανάλωσις ἐν Ἀγγλίᾳ τῆς μὲν σταφίδος ἀναλόγως τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ μένει στάσιμος, τῶν δὲ οἴνων ἀσχέτως πρὸς τὴν αὐξήσιν τοῦ πληθυσμοῦ μειοῦται, ἐνῶ ἡ τοῦ ζύθου αὐξάνει, τοῦ δὲ τείρου λαμβάνει μεγάλας διαστάσεις.

Κατανάλωσις τεύτου.

1862	35,000,000	ἐκατόλιτρα
1872	81,000,000	»
1890	87,000,000	»

Μειοῦται δὲ ἡ κατανάλωσις τοῦ οἴνου ἐν Ἀγγλίᾳ (1) καθ' ὅσον οὗτος ἔχη νὰ παλαση κατὰ τῶν ἐπιτοπίων ἔξεων, κατὰ τοῦ ὑπερβολικοῦ δασμοῦ ἐκ φρ. 27 1/2, καὶ κατὰ τῆς ἐσχάτως ἀναφύσεως βιομηχανίας τοῦ συμπιεστικωμένου γλεύκου (2).

Ἐν Βελγίῳ ἐπιβάλλεται δικαίωμα καταναλώσεως ἐπὶ τῶν οἴνων 23 φράγκα καθ' ἑκατόλιτρον, ἐπὶ δὲ τῶν σταφίδων εἰσαγωγικὸν τέλος ἐκ φράγκων 25 κατὰ 100 χιλιόγραμμα. Ἡ κατανάλωσις τῶν οἴνων μένει στάσιμος ἀπὸ εἰκοσαετίας. Τῷ 1891 κατηναλώθησαν

Οἶνοι ἐν βυτίοις	ἐκατόλιτρα	303,989
» » φιάλαις	»	54,663
τὸ ὅλον	»	358,652

Ἐν Ὀλλανδίᾳ. *Εἰσαγωγικὰ καὶ καταναλώσεως τέλη.*

- 1) Ἐπὶ οἴνων παντὸς εἶδους φρ. 40 καθ' ἑκατόλιτρον.
- 2) Ἐπὶ κορινθιακῆς σταφίδος » 3 κατὰ 100 χιλιόγ.
- 3) Ἐπὶ ἄλλων σταφίδων » 2 » » »

(1) Ἐὰν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ ἢ ἡ μείωσις αὕτη εἶνε πολὺ μεγαλητέρα τῶν ἀνωτέρω φαινομένων 85,000 ἐκατολλίτρων.

(2) Ἀπὸ τινος ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Καλιφορνίᾳ ἰδρύθησαν ἐργοστάσια, εἰς τὰ ὁποῖα, διὰ τῆς ἐξατμίσεως, συμπυκνοῦται τὸ γλεύκος, ὅπερ ἐν μορφῇ εἶδους πετιμεζίου ἐξάγεται διὰ τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὰς διαφόρους ἀποικίας αὐτῆς.

Ἡ κατανάλωσις τῶν οἴνων ποικίλλει ἀπὸ δεκαετίας μεταξὺ 105,0000 καὶ 115,000 ἐκατολλίτρων. Εἰσήχθησαν δὲ σταφίδες τῷ 1892

Κορινθιακαὶ	χιλιόγραμμα	6,679,510
Ἄλλων εἰδῶν	»	2,978,561

Ἐν Σουηδία καὶ Νορβηγίᾳ. *Εἰσαγωγικὰ τέλη (δασμολόγιον τοῦ 1892).*

- 1) Ἐπὶ οἴνων ἐν βυτίοις . . . . . φρ. 70,00 κατὰ ἐκατόλιτρ.
- 2) Ἐπὶ ἀφρωδῶν . . . . . » 2,03 κατὰ φιάλην
- 3) Ἐπὶ μὴ ἀφρωδῶν . . . . . » 1,11 » »

Κατανάλωσις οἴνων

Σουηδίας (1890)	16,500	ἐκατόλιτρα
Νορβηγίας	15—18,000	»

Ἐν Δανίᾳ. *Εἰσαγωγικὰ τέλη οἴνων*

- 1) Ἐν βυτίοις . . . . . φράγκα 28,50 τὸ ἐκατόλιτρον
- 2) Ἐν φιάλαις . . . . . » 72 »

Ἡ κατανάλωσις ποικίλλει ἀπὸ 30 μέχρι 35,000 ἐκατολλίτρων.

Ἐν Ῥωσίᾳ ἡ κορινθιακὴ σταφίς εἰσάγεται ἀτελῶς. *Δασμὸς οἴνων*

- 1) Ἐν βυτίοις . . . . . φρ. 97 καθ' ἑκατόλιτρον
- 2) Ἐν φιάλαις ἀφρώδης . . . . . » 5,60 κατὰ φιάλην
- 3) Ἐν φιάλαις μὴ ἀφρώδης . . . . . » 1,80 »

Εἰσαγωγή οἴνων	1881	ἐκατόλιτρα	112,000
»	1890	»	98,000

Ἐν Γερμανίᾳ

Δασμὸς σταφίδων . . . . . φρ. 10 κατὰ 100 χιλιόγραμμα.
Δασμὸς οἴνων

Ἐν βυτίοις ἐκτραπέζιοι . . . . . φρ. 25 κατὰ ἐκατόλιτρον
 Πρὸς κρᾶσιν . . . . . » 12 1/2 »

Εἰσαγωγή οἴνων τῷ 1892 ἐκατόλιτρα 685,000.

Ὅθεν ἡ ἑτησίᾳ εἰσαγωγή οἴνων εἰς τὰς ἀνωτέρω χώρας διὰ

τάς ἀνάγκας τῆς καταναλώσεως παρουσιάζει ὀλίκον ποσόν ἐξ ἑκατολλίτρων	1,800,000
Εἰς ταῦτα δέον νὰ προσθέσωμεν	
1) τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Ἑβετίας (1892) ἑκατολ.	1,152,000
2) » τῆς Αὐστρουγγαρίας . . »	680,000
3) » τῆς Γαλλίας . . . . . »	6,165,000
ἐν ὄλῳ »	9,797,000

Ἦτοι δέκα περίπου ἑκατομμύρια ἑκατολλίτρων, ἅτινα ἀντιπροσωπεύουσι τὸ σύνολον τῆς εἰσαγωγῆς οἴνων κατὰ τὸ 1892 εἰς τὰς διαφόρους εὐρωπαϊκὰς χώρας καὶ ἐκ τῶν ὁποίων πλέον τοῦ ἡμίσεως ἀπερρόφησεν ἡ Γαλλία μόνη.

Τέλος ἡ εἰσαγωγή εἰς Ἀμερικὴν, Αὐστραλίαν, Ἀφρικὴν καὶ Ἀσίαν ἀνέρχεται μῶλις εἰς τέσσαρα ἑκατομμύρια ἑκατολλίτρων. Ὡστε τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῶν οἴνων εἰς ἕλαξ τοῦ κόσμου τὰς χώρας ἀνέρχεται εἰς 14 ὡς ἔγγιστα ἑκατομμύρια ἑκατολλίτρων, ἅτινα διαφιλονικοῦσι πάντα τὰ ἀμπελοφόρα κράτη.

14 ἑκατομμύρια ἑκατολλίτρων οἴνου ὡς ἀφετηρία ἐξαγωγῆς ὄλων τῶν οἰνοφόρων χωρῶν εἶνε βεβαίως ἀσήμαντον ποσόν, καὶ ὁμως, τὸ ἐξαγωγικὸν τοῦτο ἐμπόριον εἶνε καταδικασμένον νὰ ἐλαττωθῇ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἕνεκα τῆς ἀνασυστάσεως τῶν γαλλικῶν ἀμπελώνων, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ἡ Ἰσπανία καὶ αἱ ἄλλαι ἀμπελοφόροι χῶραι δὲν δύνανται πλέον νὰ βρασιζωνται ἐπὶ τῆς Γαλλίας ὡς παμφάγου ἀγορᾶς τῆς παραγωγῆς των, καὶ ἕνεκα τῆς καταρτίσεως ἀμπελοφυτειῶν εἰς ἑτέρους τόπους, ὡς τὴν Ῥωσίαν, τὴν Ἀργεντινὴν Δημοκρατίαν κτλ. οἵτινες ἐνῶ σήμερον εἰσάγουσι, μετὰ τινα ἔτη θὰ ἐξάγωσιν οἴνους.

Ἰνα δὲ κατανοηθῇ ἡ σπουδαιότης τῶν νέων τούτων οἰνοφόρων χωρῶν ὁ κ. Σοί ἐξετάζει τὴν ἀμπελοφυτικὴν ἀνάπτυξιν τριῶν ἐξ αὐτῶν, ἧτοι τῆς Ῥωσίας, τῆς Ἀργεντινῆς Δημοκρατίας καὶ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν.

Ἡ Ῥωσία, ἧτις παράγει σήμερον 3—4 ἑκατομμύρια ἑκα-

τολλίτρων, ἔχει ἀπεράντους γαίας εἰς δε δύναται νὰ βλαστήσῃ ἢ ἀμπελος ὑπὸ ἀρίστης συνθήκας. Ἡ χώρα αὕτη μετὰ τινα ἔτη ἀντὶ νὰ εἰσάγῃ 100,000 ἑκατολλίτρα, θὰ δύναται νὰ ἐξάγῃ ἑκατομμύρια ὄλα ἑκατολλίτρων οἴνου. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἀμπελοφυτικῆς ἐν Ῥωσίᾳ προστατεύεται ὑπὸ τελωνιακοῦ ἐπὶ τῶν κοινῶν οἴνων δασμοῦ ἐκ φράγκων 97 κατὰ ἑκατολλίτρον.

Ἡ Ἀργεντινὴ Δημοκρατία δημιουργεῖ ὡσαύτως ἐκτεταμένους ἀμπελώνους ὑπὸ τὴν προστασίαν λίαν ὑψηλῶν τελωνιακῶν δασμῶν ἐπὶ τῶν ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων οἴνων. Οὕτω ἐπιβαρύνονται οἱ κοινοὶ οἴνοι ἐν βυτίοις διὰ φρ. 40 κατὰ ἑκατολλίτρον οἱ δὲ ἐκλεκτοὶ ἐν βυτίοις ἢ ἐν φιάλαις διὰ φρ. 125 κατὰ ἑκατολλίτρον. Δέον δὲ ν' ἀναμένωμεν ταχεῖαν αὐξήσιν τῶν δασμῶν τούτων μέχρις ἀπαγορεύσεως τῆς εἰσαγωγῆς οἴνων ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Πρὸς τὸ παρὸν ἡ χώρα αὕτη, μετὰ τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἑλβετίαν, εἶνε ἡ σπουδαιότερα ἀγορὰ διὰ τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῶν οἴνων ἐκ Γαλλίας, Ἰσπανίας καὶ τῆς Ἰταλίας λαμβάνει ἐτησίως οἴνους περί τὰς 900 χιλιάδας ἑκατολλίτρων. Ἀλλὰ τὸ καταφύγιον τοῦτο τῶν πλεοναζόντων οἴνων θέλει ταχέως ἐκλείψει ἕνεκα τῆς διαρκοῦς αὐξήσεως τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς, ἢ τῆς κατασκευῆς τῶν τεχνητῶν οἴνων, ἧτις λαμβάνει ὁσημέραι σημαντικωτέρας διαστάσεις ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ.

Τέλος εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς εἶνε ἐπιβεβλημένα τελωνιακὰ τέλη ὡσαύτως ὑψηλὰ καὶ προστατεύοντα τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἤδη ἱκανῶς ἀνεπτυγμένης ἀμπελοφυτικῆς. Οὕτω ἐπιβαρύνονται :

Οἱ οὐχὶ ἀφρώδεις ἐν βυτίοις οἴνοι διὰ φρ.	60	κατὰ ἐκτλ.
Οἱ ἐν φιάλαις ἀφρώδεις	» 7,44	» φιάλην
Οἱ ἐν φιάλαις μὴ ἀφρώδεις	» 3,02	» »

Οἱ Ἀμερικανοὶ θεωροῦσι καὶ ἀποκαλοῦσι τὴν Καλιφορνίαν «μεγάλῃν οἰναποθήκῃν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν» καὶ δικαίως, ἐφ' οὗ αὕτη εἶνε ἡ σπουδαιότερα τῶν Πολιτειῶν τῆς

Βορειοαμερικανικῆς Ὁμοσπονδίας ὡς πρὸς τὴν οἰνοπαραγωγὴν. Ἐπαμένως αὐτῆς καὶ μόνῃς τῆς Πολιτείας τὴν οἰνοπαραγωγὴν ἐξετάζει ὁ κ. Col.

Περὶ τῆς σπουδαιότητος τῶν ἀμπελώνων τῆς Καλιφορνίας δύναται τις νὰ κρίνῃ ἀκολουθῶν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς Νέας Ὑόρκης καταναλώσεως τῶν καλιφορνιακῶν οἴνων, ἧτις ἔχει ὡς ἑξῆς :

1886	ἐκατόλλιτρα	26,377
1887	»	49,614
1888	»	106,473
1889	»	124,132
1890	»	136,000
1891	»	161,000

Ἀλλὰ καὶ ἡ κατανάλωσις τοῦ καλιφορνιακοῦ κονιάκ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ εἶνε ἀξία προσοχῆς. Τοιοῦτου κατηναλώθησαν

Τῷ 1886	ἐκατόλλιτρα	769
1887	»	1,337
1888	»	1,275
1889	»	5,847
1890	»	8,706
1891	»	10,283

Τῷ 1890 ἡ Καλιφορνία ἀπέστειλεν εἰς διαφόρους χώρας ἐκτὸς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν 13,378 ἐκατόλλιτρα οἴνου, μεγάλην ποσότητα συμπετυκνωμένου γλεύκουσ καὶ 22,000 ἐκατόλλιτρα κονιάκ, ὅπερ διὰ τὴν ἐκλεκτὴν του ποιότητα ἐκτιμᾶται μεγάλως ὄχι μόνον ἐν Ἀμερικῇ, ἀλλὰ καὶ καθ' ἅπασαν τὴν βόρειον Εὐρώπην, καὶ ἰδίως ἐν Ἀγγλίᾳ.

Ἡ παραγωγή τῆς Καλιφορνίας, προστατευομένη ὑπὸ βαρυτάτου τελωνειακοῦ δασμοῦ καὶ τῶν μεγάλων ἐξόδων μεταφορᾶς δι' ὧν ἐπιβαρύνονται οἱ ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγόμενοι οἴνοι, θ' ἀπελάσῃ ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν πάντας τοὺς κοινούς εὐρωπαϊκοὺς οἴνους καὶ θὰ παλαίσῃ ἀποτελεσματικῶς κατ' αὐτῶν εἰς πάσας τὰς ἀγορὰς τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἀγγλίας. Οὕτω ἐνῶ ἡ εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολι-

τείας εἰσαγωγή οἴνων πρὸ δεκαετίας ὑπελογίζετο εἰς 340,000 ἐκατόλλιτρα, σήμερον εἶνε κατωτέρα τῶν 200,000.

Τοὺς ἀνωτέρω ἀριθμοὺς μετὰ τῶν συνοδευουσῶν αὐτοὺς παρατηρήσεων τοῦ κ. Col ἐκρίνα πρέπον νὰ μεταφέρω ἐνταῦθα ὅσονένεστι πληρέστερον, ὅπως καταδειχθῇ εὐκρινῶς ὁ κίνδυνος ὃν διατρέχομεν ἐξακολουθοῦντες τὴν ἀκαταλόγιστον ἐπαύξεισιν τῶν ἡμετέρων σταφιδαρπελώνων καὶ ἀμπελώνων καὶ τὸ σφαλερὸν τῆς γνώμης ἐκείνων, οἵτινες ὑποστηρίζουσιν, ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐξοδεύσωμεν τὰ πλεονάσματα τῆς σταφίδος μετατρέποντες αὐτὰ ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ Κράτους εἰς οἴνους ἢ οἴνοπνευμα. Πανταχοῦ καὶ οἱ οἴνοι καὶ τὰ οἴνοπνεύματα φορολογουῦνται ἀδρῶς, εἴτε πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς, εἴτε διότι, κατατασσόμενα μετὰ τῶν εἰδῶν πολυτελείας, θεωρούμενα ὡς ποτὰ οὐχὶ πρῶτης ἀνάγκης, ἡ φορολογία αὐτῶν ἀποτελεῖ σπουδαῖον μέρος τῶν ἐσόδων πλείστων χωρῶν.

Ὡστε καὶ τὸ προτεινόμενον μέτρον περὶ ἐξειδίωξεως ἐπιεικεστέρως φορολογίας τῆς ἡμέτερας σταφίδος εἰς διαφόρους χώρας διὰ συνομολογήσεως νέων ἐμπορικῶν συμβάσεων, μέτρον τὸ ὅποιον καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἄλλοτε ὑπεστήριζον ⁽¹⁾, εἶνε ἤδη ἀνέφικτον ἔνεκα τοῦ ἀνωτέρω λόγου καὶ διότι, ὅ,τι ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτύχωμεν ὑπὲρ τῆς σταφίδος διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης παρὰ τῶν πολυανθρωποτέρων καὶ προσφορωτέρων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον χωρῶν, ἐν αἷς συγκαταλέγεται καὶ ἡ Γαλλία, τὸ ἐπιτύχομεν, παραχωρήσαντες πολλάκις ἀνταλλάγματα πολὺ ἀνωτέρας ἀξίας τῶν γενομένων ὑπὲρ τοῦ ἡμετέρου προϊόντος συμβάσεων. Ὡς καταφαίνεται μάλιστα ἐκ τῶν συζητήσεων τοῦ ἐν Montpellier ἀμπελουργικοῦ συνέδριου τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου καὶ ἐκ τῶν περὶ σταφίδος προξενικῶν ἐκθέσεων ⁽²⁾, εἶνε κίνδυνος ἡ Γαλλία ν' ἀναγκασθῇ ν' αὐξήσῃ

(1) Βλέπε «Σταῦν» 26 Αὐγούστου 1880.

(2) Τὸ συνέδριον τοῦ Montpellier ἀπεφάνθη, ὅτι ὁ ἐπὶ τῆς σταφίδος δασμὸς ὅσον ν' αὐξήθῃ ἀπὸ 15 εἰς 50 φράγκα κατὰ 100 χιλιόγραμμα, νὰ καταργηθῇ δὲ ἡ τοῦ νόμου τῆς 26 Ἰουλίου 1890 διάταξις, καθ' ἣν ἡ πρὸς οἰκιακὴν χρῆ-

κατὰ πολὺ τὸν ἤδη ἐπαχθῆ δασμὸν ἐπὶ τοῦ προϊόντος τούτου καὶ νὰ παρεμβάλη νέα προσκόμματα εἰς τὴν κατανάλωσιν αὐτοῦ, πιεζομένη ὑπὸ τῶν ὁμολογουμένως δεινῶς πασχόντων ἀμπελοκτημόνων αὐτῆς.

Ἄλλως οὐδαμοῦ ἡ ἐπιτυχία ἐπιεικεστέρας ὑπὲρ τῆς σταφίδος ἐμπορικῆς συμβάσεως δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ἀμέσως τὸ ποθούμενον καὶ ἀπαιτούμενον πρὸς ἀποσόβησιν τῆς ὑφισταμένης κρίσεως ἀποτέλεσμα, τὴν ἄμεσον δηλαδὴ σημαντικὴν αὐξήσιν τῆς κατανάλωσως τοῦ προϊόντος τούτου τοῦ ὁποίου τὴν δι' οἰονδήποτε σκοπὸν χρῆσιν δέον βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον νὰ συνηθίσωσιν οἱ κάτοικοι χώρας τινός. Ἐξαίρεσιν τοῦ κανόνος τούτου ἀποτελεῖ βεβαίως ἡ Γαλλία, εἰς ἣν, ἂν ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῶσιν εὐνοϊκώτεροι ὅροι εἰσαγωγῆς καὶ ἐξοδύσεως τῆς σταφίδος, ἢ ζήτησις αὐτῆς θὰ ἠῦξανεν ἀμέσως: ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ἀδύνατον δι' οὓς λόγους ἀνωτέρω ἐξέθηκα (1).

σιν λαμβανομένη σταφίς εἶνε ἀπηλλαγμένη δασμοῦ, διότι ἡ διάταξις αὕτη ἐχρησίμευσε πρὸς προφανῆ καταδολίευσιν τῆς ἐτέρας διατάξεως τοῦ αὐτοῦ νόμου, τῆς ἀφορώσης τὴν φορολογίαν τῆς σταφίδος, πρὸς ζημίαν τοῦ τε δημοσίου καὶ τῆς ἀμπελοργίας τῆς Γαλλίας. Οὕτω ἐκ τῶν 57,684,744 χιλιογράμμων σταφίδος (κορινθιακῆς καὶ τουρκικῆς) εἰσαχθείσης εἰς Γαλλίαν τῇ 1892, τὰ 46,187,978 χιλιογράμματα φέρονται ὡς δῆθεν καταναλωθέντα ὑπὸ τῆς οἰκιακῆς χρήσεως καὶ ἐπομένως μὴ φορολογηθέντα· μόνον δὲ 11,486,766 χιλιογράμματα ἐχρησιμοποιήθησαν ὑπὸ τῶν ἐργαστασίων σταφιδιτῶν καὶ κατέβαλον τὸ νόμιμον τέλος. Τὴν πρότασιν δὲ ταύτην τοῦ συνεδρίου τοῦ Montpellier θὰ ὑποστηρίξωσιν ὡσαύτως οἱ βουλευταὶ τῆς μεσημβρινῆς καὶ κεντρικῆς Γαλλίας, εἰς οὓς θὰ συνενωθῶσι καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἀλγερίας, ὡς ἄλλως ἀναφέρει ἐν τῇ ἐκθέσει του καὶ ὁ ἐν Βόνῃ τῆς Ἀλγερίας ἡμέτερος πρόξενος (βλέπε «Προξενικὰς περὶ σταφίδος ἐκθέσεις» δημοσιευθείσας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν. Τεύχος Β' σελ. 6).

(1) Τὸ ρεῦμα ὑπὲρ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐπὶ τῆς σταφίδος δασμοῦ ἐν Γαλλίᾳ, εἶνε μέγιστον, αἱ δὲ πρὸς τοῦτο ἐνέργειαι ἤρχισαν ἀπὸ τοῦδε. Οὕτω ἐν τῷ τελευταίῳ τεύχει τοῦ Progrès Agricole et viticole (26 Νοεμβρίου, σελ. 505) ἀναγινοῦσκαμεν ὅτι οἱ ἀμπελοκτήμονες τοῦ νομοῦ τῶν Pygénéoes-Orientales συνελθόντες πρό τινος ἐν Poirignan, ὡς συσχεθῶσι περὶ τῶν ληπτέων μέτρων πρὸς ἀποσόβησιν τῆς ὑφισταμένης ἐν Γαλλίᾳ ἀμπελοργικῆς κρίσεως, σὺν τοῖς ἄλλοις ἀπεφάνθησαν ὑπὲρ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐπὶ τῆς σταφίδος τέλους ἀπὸ 15 εἰς 50 φράγκα κατὰ 160 χιλιογράμματα.

Ἀπρόσφορα ὡσαύτως θεωρῶ πάντα τὰ προταθέντα μέτρα, ὧν ἡ ἐπιτυχία ἐξαρτᾶται ἐξ ἐταιριῶν, συλλόγων, συνδέσμων κ.τ.λ., διότι ἐξηκονταετῆς πείρα ἀπέδειξεν ὅτι ἐν Ἑλλάδι αἱ παντὸς εἴδους καὶ πάσης φύσεως ἐταιρικαὶ ἐπιχειρήσεις ἀποτυγχάνουσιν ἐν αὐτῇ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τῇ γενέσει των, χρησιμεύουσαι μόνον πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων ἀτόμων τινῶν.

Τὰ ληφθησόμενα ὑπὲρ τῆς σταφίδος μέτρα, δέον, νομίζω, νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο κατηγορίας: εἰς ἐκεῖνα τῶν ὁποίων τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἦνε ἄμεσον, θὰ ἀφορᾷ τὴν ταχέαν ἐξοδύευσιν τοῦ ὑπάρχοντος περισσεύματος, καὶ εἰς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ ἀφορῶσι τὸ μέλλον.

Εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ὑπάγεται τὸ προταθὲν μέτρον καὶ τεθησόμενον ὁσονούπω εἰς ἐνέργειαν διὰ τῆς ψηφίσεως ἐιδικοῦ νόμου περὶ καταργήσεως τῆς ὑφισταμένης ἐπὶ τῆς οἰνοπνευματοποιίας φορολογίας, ἢν κατάργησιν δέον ν' ἀκολουθήσῃ ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἀποστάξεως ἀμυλωδῶν οὐσιῶν καὶ, ἐφ' ὅσον τὸ ἐπιτρέπουσιν αἱ ἐν ἰσχύϊ συμβάσεις, ἡ ἐπιβολὴ ἀπαγορευτικῶν τελῶν ἐπὶ τῶν ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων οἰνοπνευμάτων παντὸς εἴδους καὶ προϊόντων χρησίμων πρὸς ἀπόσταξιν. — Εἶνε ὁμολογουμένως ἀκαταλόγιστον ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ πάσχωμεν ἀπὸ πληθώραν ἀποσταξίμου ὑλικοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ καταναλίσκωμεν ἐξωτικὰ οἰνοπνεύματα (1).

(1) Τὸ ἄτοπον τοῦτο παρατηρεῖται καὶ ἐν σχέσει πρὸς ἄλλα φυσικὰ προϊόντα τῆς Ἑλλάδος: Οὕτω καίονται τὰ δάσημας ἕνεκα τῆς ἀχρηστίας των, καὶ ὡς εἰσάγομεν ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ ξυλείαν παντὸς εἴδους (καὶ καύσιμον ἀκόμη) ἀξίας 15 ἰὸς ἕγγιστα ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἑτησίως (βλέπε «Ἑλληνικὴν Γεωργίαν» 1887 σελ. 337 καὶ «Λίωνα» 1884 29, 30 καὶ 31 ὄβρου). Ἔχομεν ἀπεράντους γαίας καταλλήλους πρὸς παραγωγὴν γεννημάτων, ἀτινα εἰς τὰς πτωχὰς χώρας εἶνε τὰ ἐφθηνότερον καὶ εὐχερέστερον παραγόμενα προϊόντα, καὶ ἐν τούτοις εἰσάγομεν ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἑτησίως γεννήματα ἀξίας 25—30 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Ἔχομεν ἐκτεταμένας φυσικὰς βοσκάς καὶ πολλοὺς δυναμένους νὰ μετέρχωνται τὸ ἄνετον ἐν Ἀνατολῇ τοῦ ποιμένου ἐπάγγελμα, οὐχ ἦττον τρώγομεν ἑτησίως ξενικά κρέατα ἀξίας 15 σχεδὸν ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Ἄλλὰ τὸ μέτρον τοῦτο μερικὴν μόνον Θεραπείαν δύναται νὰ φέρῃ εἰς τὴν ὑφισταμένην σταφιδικὴν κρίσιν, διότι μικρὰ σχετικῶς πρὸς τὸ ὑπάρχον περίσσευμα ἔσεται ἢ διὰ τῆς ἀποστάξεως καταναλωθησομένη σταφίς. Δι' ὃ προτείνονται ἕτερα μέτρα, ὡς ποικίλαι μορφαὶ τοῦ ἄλλοτε ὑπὸ τοῦ κ. Ξένου προταθέντος μονοπωλείου, ἢ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀγορὰ ἐπι ὠρισμένῳ τιμήματι μέρους τῆς ἐτησίας παραγωγῆς, ὡς καὶ διάφοροι ἄλλοι συνδυασμοί. Περὶ ἀπάντων τῶν μέτρων τούτων ἀπέχω ν' ἀποφασθῶ θεωρῶν τὴν ἐξέτασιν καὶ ἐκτίμησιν αὐτῶν ἀνωτέρων τῶν δυνάμεών μου, ἂν καὶ δὲν ἐκασόρθωσα νὰ πεισθῶ ὅτι δυνατόν, μεταβιβαζομένου προϊόντος σήμερον σχεδὸν μὴ ἐμπορευσίμου (εἶον εἶνε ἢ σταφίς), ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Α. εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Β., δὲν θὰ μεταβιβασθῶσι καὶ οἱ κίνδυνοι καὶ αἱ ζημίαι, αἵτινες θὰ προκύψωσιν ἐκ τῆς μὴ ἐξοδεύσεως αὐτοῦ.

Εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν ὑπάγονται ἂν οὐχὶ πλειότερα τοῦλάχιστον θετικώτερα μέτρα ἀφορῶντα τὸν ἐν τῷ μέλλοντι διακανονισμόν τῆς παραγωγῆς πρὸς τὴν κατανάλωσιν τῆς σταφίδος.

Ἡ ἀπλουστερά καὶ θετικώτερα Θεραπεία τοῦ ὑφισταμένου κηκοῦ θὰ ἐπέλθῃ ἀφ' ἑαυτῆς. Ἡ ὡς ἐκτῆς πληθώρας τοῦ προϊόντος ἐπελθοῦσα ὑποτίμησις αὐτοῦ θ' αὐξήσῃ βεβαίως τὴν κατανάλωσιν, ἀλλ' ὡς εἶπομεν ἤδη, οὐχὶ εἰς βαθμὸν δυνάμενον νὰ ἐξουδετερώσῃ τὴν ὑφισταμένην κρίσιν. Ἐπομένως ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι θὰ πεισθῶσιν ὑπὸ τῶν πραγμάτων ὅτι δὲν συμφέρει πλέον ἢ καλλιέργεια τῆς σταφιδάμπέλου, θὰ παύσωσιν ἐπεκτείνοντες τὴν καλλιέργειαν ταύτην. Πολλοὶ ἔσως ἐκριζώσωσι μέρος ἢ τὸ ὅλον τῶν σταφιδάμπέλωνων αὐτῶν, ἵνα χρησιμοποιοῦσιν τὴν γῆν πρὸς παραγωγὴν χόρτου, δημητριακῶν, βάμβακος, τῆς ἐλαίας, τῶν ἐσπεριδοειδῶν καρπῶν, ἢ οἴου ἢ ἢποτε ἄλλου προϊόντος εὐχερῶς καὶ συμφόρως ἐξοδευομένου ἐν τῇ περιφερείᾳ των καὶ ἀφθόνως παραγομένου εἰς τὰς γαίας των : ὁ δὲ ὑπακύψωσι δηλονότι εἰς τὸν κοινὸν νόμον τῆς προσφοράς καὶ ζήτησεως· εἶδομεν δὲ ἀνωτέρω ὅποια εἶνε σήμε-

ρον ἢ προσφορὰ τῶν προϊόντων τῆς ἀμπέλου ἐν γένει καὶ ὀπόση ἢ ζήτησις αὐτῶν.

Ἄλλ' ἐπειδὴ εἶνε βέβαιον ὅτι καὶ πολλοί, ἐλπίζοντες εἰς τὴν ἐπάνοδον τῶν χρυσῶν ἡμερῶν τῆς σταφίδος, ὅχι μόνον πάση θυσίᾳ θὰ διατηρήσωσι τοὺς ὑπάρχοντας σταφιδάμπέλωνάς των, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν ἐπαύξησιν αὐτῶν (τοῦτο δὲ μάλιστα δελεαζόμενοι θὰ πράξωσιν, εἰάν, ὑπὸ τὴν σημερινὴν θέρμην ὑπὲρ τῆς ἀποσοθῆσεως τῆς σταφιδικῆς κρίσεως, ἐφαρμοσθῆ ἰταιρικός τις, ἢ ἄλλου εἴδους συνδυασμὸς ἐκ τῶν προτεινομένων ὡς μέσων Θεραπείας), δεόν νὰ παρακωλυθῇ ἡ περαιτέρω ἐπέκτασις καὶ ἡ ἀνανέωσις τῶν σταφιδάμπέλωνων δι' ἐπιβολῆς μεγάλου φόρου ἐπὶ τῶν νεοφύτων, ὧν ἡ ἐξακρίβωσις δυνατόν νὰ γίνεταί διὰ νεοφυτοφαντῶν, οἵτινες ὡς ἀμοιβὴν θὰ λαμβάνωσι τὸ ἥμισυ ἢ τὰ δύο τρίτα τοῦ φόρου. Πιέσεις καὶ ἀδικήματα διὰ τοῦ νόμου τούτου θὰ εἶνε ἀδύνατα, εἰάν ὀρισθῇ τὸ δεύτερον ἀγροίγμα, ὡς χρόνος μέχρι τοῦ ὁποίου θὰ ἐπιτρέπεται ἢ ὑπὸ τῶν νεοφυτοφαντῶν κατάδειξις τῶν νεοφύτων.

Ἔτερον μέτρον ὅπερ δεόν τάχιστα νὰ ληφθῇ εἶνε ἡ τροποποίησις τοῦ ΒΜΕ' «περὶ ἐλέγχου τοῦ ἐμπορίου τῆς σταφίδος» νόμου. Ἐκ θετικῶν πληροφοριῶν ἃς ἔχω φαίνεται ὅτι ἀποστέλλονται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν κιβώτια ἀνεπίγραφα, τίθεται δ' ἐπ' αὐτῶν ἡ ἐπιγραφή Vostilza ὑπὸ τοῦ παραλήπτου. Ἐπομένως ἀνάγκη διὰ νόμου νὰ ἐπιβληθῇ ἢ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου καὶ δαπάναις τοῦ φορτωτοῦ σφράγισις τῶν φερόντων τὴν ἐπιγραφὴν Vostilza κιβωτίων, ὅπως προλαμβάνηται ἢ ἀνωτέρω κατάχρησις, ἣτις δυσφημεῖ τὰς ἐκλεκτὰς ποιότητας τῆς σταφίδος.

Προστούτοις, ἐπειδὴ πολλαχόθεν παραπονοῦνται περὶ τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀποστολῆς κακίστης ποιότητος σταφίδος, κακῶς ἀπεξηραμένης καὶ ἀναμεμιγμένης μετ' ἄμμου (*),

(*) Τὴν κατάχρησιν ταύτην, ὡς καὶ τὴν ὑπέρμετρον ἐπέκτασιν τῆς καλλιέργειας τῆς σταφίδος, ἀφελόμεν εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀνεξετάστου ἐξοδεύσεως τοῦ ἡμετέρου προϊόντος ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, ἐνθα, ὑπῆρξεν

δέον διὰ καταλλήλου νομοθετικοῦ μέτρου νὰ περισταλῆ καὶ ἢ κατάχρησις αὕτη, ὅπως ἢ σταφίς ἀνακτήσῃ τὴν προτέραν τῆς θέσιν εἰς τὰς ἀγορὰς ἐνθα σήμερον διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους ἀποκρούεται καὶ ὑποκαθίσταται ὑπὸ ἐτέρων σταφίδων ἢ ἄλλων ξηρῶν καρπῶν. Τὰ κατάλληλα δὲ πρὸς τοῦτο μέτρα ἀρμοδιώτεροι εἶνε νὰ ὑποδείξωσιν οἱ κύριοι σταφιδέμποροι καὶ σταφιδοκτηματῆαι.

Ταῦτα εἶνε τὰ ριζικώτερα, ἀποτελεσματικώτερα καὶ πρακτικώτερα τῶν ληπτέων ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος τῆς σταφίδος μέτρων. Ἀλλὰ πλὴν τούτων ὑπάρχουσι βεβαίως καὶ ἕτερα, τὰ ὅποια ἂν καὶ οὐχὶ ριζικά, ἂν καὶ μὴ ὑποσχόμενα ταχέα ἀποτελέσματα εἶνε οὐχ ἥττον ἄξια προσοχῆς καὶ ἐφαρμογῆς. Ἐκ τῶν μέτρων τούτων εἶνε καὶ ἡ ἐπιδιώξις τῆς πρὸς βρῶσιν ἰδίως καταναλώσεως τῆς σταφίδος εἰς τὰς χώρας, ὅπου αὕτη εἰσάγεται ἤδη ἀτελῶς, ὡς εἰς τὰς Ἑνωμένους Πολιτείας, ἐνθα ἀρίστην πρὸς τοῦτο εὐκαιρίαν παρέσχεν ἡμῖν ἡ παγκόσμιος ἐκθέσις τοῦ Σικάγου, καὶ εἰς Ῥωσίαν, ἐνθα καθ' ἃ ἀναφέρει ὁ ἐν Ὀδησσῷ Γενικός Πρόξενος κ. Βουτσινᾶς, εὐδὲ σκιά κἄν ἐνεργείας ἐκ μέρους τῶν ἡμετέρων σταφιδεμπόρων φαίνεται (*). Σημειωτέον δὲ ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο μόνον ὑπὸ τῶν σταφιδεμπόρων δύναται νὰ τεθῆ εἰς ἐνέργειαν.

Ἐν τέλει δέον νὰ παρατηρήσω, ὅτι ἂν οὐχὶ δι' ἕτερον λόγον, τουλάχιστον ὅπως δυνάμεθα δεδικαιολογημένως νὰ συνιστῶμεν εἰς τοὺς ξένους τὴν ἡμετέραν σταφίδα ὡς βρῶμα θερμαντικόν, ὑγιεινόν, εὐστόμαχον κτλ. κτλ. ἀνάγκη πρότερον νὰ συνηθίσωμεν νὰ τρώγωμεν ἡμεῖς αὐτοὶ ταύτην. Δὲν εἶνε ἄξιον ἀπορίας, ὅτι εἰς πλεῖστα μέρη παρ' ἡμῖν ἡ σταφίς εἶνε ἐντελῶς ἄγνωστος, ἐνῶ ἕνεκα τῆς ὑπερβολικῆς παραγωγῆς τὸ

περίοδος, καθ' ἣν ἀντὶ σταφίδος ἐπωλοῦντο τὰ ἀπομακρινὰ, οἱ σταφιδοπαραγωγεῖς ἤρχισαν ν' ἀμελῶσι τὴν ἀποξήρανσιν, ἢ ἀμέλεια δὲ αὕτη, εἰς ἣν προσετέθη καὶ ἡ πλεονεξία τῶν σταφιδεμπόρων, ἐπέφερε τὴν δυσφήμισιν τοῦ προϊόντος εἰς πλεῖστα κέντρα καταναλώσεως, ἐνθα ἀντὶ αὐξήσεως παρατηρεῖται ἐλάττωσις ἐξοδεύσεως τῆς ἰορρινθιακῆς (βλέπε προξενικὰς ἐκθέσεις).

(*) Βλέπε προξενικὰς ἐκθέσεις. Τεύχος Α' σελ. 6.

προϊὸν τοῦτο κατέστη non-valour ; Ἴσως διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς σταφίδος εἰς τὸν ἄρτον τοῦ στρατοῦ μέγα μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος, θ' ἀπέκτα ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν ἕξιν τοῦ χρησιμοποιεῖν τὸν ξηρὸν τοῦτον καρπὸν πρὸς βρῶσιν καὶ θ' ἀπηλλάσσοντο οὕτω ὁ μὲν κύριος Παρασκευαίδης τῆς πειραματικῆς, οἱ δὲ ἵπποι τῆς Ἑλλάδος τῆς καταναγκαστικῆς σταφιδοφαγίας.

Π. Γ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΤΑΦΙΔΟΣ

(Περίληψις τῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὑποβληθεισῶν ἐκθέσεων ὑπὸ τῶν ἡμετέρων προξενικῶν ἀρχῶν).

(Συνέχεια, ἴδε προηγούμενον τεύχος, σελ. 450)

9) Τὸ ἐν Κορινθίᾳ (τῆς Γαλλίας) ὑποπροξενεῖον. Ἄλλοτε ἡ κορινθιακὴ σταφίς ἐξωδεύετο πολὺ ἐν τῷ διαμερίσματι τοῦ Κορινθίου πρὸς κατασκευὴν ἐφθηνοῦ καινοῦ οἴνου διὰ τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν, ἀλλ' ἕνεκα τῆς αὐξήσεως τῶν τελωνιακῶν δασμῶν καὶ τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀφθονίας τῶν ἐσοδειῶν τῶν ἀμπελώνων τῆς Γαλλίας, ἠλαττώθη σημαντικῶς ἡ κατανάλωσις αὐτῆς. Ἡ ἐλάττωσις αὕτη παρατηρεῖται καθ' ἅπασαν τὴν Γαλλίαν, ἐνθα οἱ οἴνοι πωλεῦνται εἰς τὸ ἡμισυ τῆς ἄλλοτε τιμῆς των. Εἰς τὴν Νορμανδίαν δὲ καὶ τὴν Βρετάνην, ἐνθα παράγεται ὁ μηλίτης, ἡ ἐσοδεία τούτου εἶνε τὸσον ἀφθονος, ὥστε ὅπως ἀπαλλαγῶσιν αὐτοῦ, οἱ δήμαρχοι προσφέρονται διὰ τοῦ τύπου ὡς μεσάζοντες μεταξὺ τῶν παραγωγῶν καὶ τῶν καταναλωτῶν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀμπελώνες τῆς Γαλλίας καθ' ἑκάστην ἐπεκτείνονται φοβεῖται ὁ κ. ὑποπρόξενος μὴ ἢ Ἑλλάς ἴδη ἔτι κλειότερον ἐλαττωμένην τὴν κατανάλωσιν τῆς σταφίδος ἐν Γαλλίᾳ.

10) *Τὸ ἐν Ἀγδῆ (τῆς Γαλλίας) ὑποπροξενεῖον.* Ἐνεκα τῆς μεγάλης ἐφετεινῆς ἐσοδείας τῶν ἀμπελώνων τῆς Γαλλίας καὶ τῆς ἐκτάκτου ἀφθονίας τῶν κοινῶν οἴνων, οἵτινες ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γαλλίᾳ πωλοῦνται πρὸς 8 — 1¼ φράγκα κατὰ ἑκατόλλιτρον, καθίσταται δυσχερεστάτη ἡ εἰσαγωγή τῆς σταφίδος, ὃ δὲ ἀνταγωνισμὸς αὐτῆς πρὸς τοὺς ἐγχωρίους οἴνους ἀδύνατος. Ἐνεκα τῶν νέων οἰκονομικῶν νόμων τῆς Γαλλίας αἱ ἀγοραὶ αὐτῆς κλείονται σήμερον καὶ εἰς τοὺς ἀφθόνως ἄλλοτε εἰσαγομένους γενναίους καὶ βαθέως μέλανας οἴνους τῆς Ἰσπανίας, οἵτινες ἦσαν, ὃ εἰς Γαλλίαν φορεῦς οὕτως εἰπεῖν, τῶν σταφίδων, διότι ἀναμιγνυόμενοι μετὰ τοῦ σταφιδίτου μετέδιδον αὐτῷ τὸ χρῶμα καὶ τὴν δύναμιν.

11) *Ἡ ἐν Παρισίοις Β. Πρεσβεία* ἀναφέρει τὰς παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργῷ τῆς Γαλλίας ἐνεργείας αὐτῆς ὅπως ἐπιτραπῆ ἢ πρὸς παρασκευὴν οἰνοπνεύματος ἀπόσταξις τοῦ ἐκ 10,000 τόννων ὑπάρχοντος ἐν Μασσαλίᾳ ἀποταμιεύματος σταφίδος τῆς περισυνῆς ἐσοδείας συμφώνως τῇ εὐχῇ τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ συνδικάτου τῶν ξηρῶν καρπῶν. Ἄν καὶ ὑπεσχέθη τοῦτο ὁ εἰρημένος ὑπουργός, οὐχ ἦττον ἐκ νεωτέρου ἐγγράφου τῆς αὐτῆς πρεσβείας φαίνεται ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸ ἐκτελέσῃ.

12) *Ὁ ἐν Μασσαλίᾳ Γεν. Πρόξενος.* Ἐκφέρει ἀμφιβολίας περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς ἐπιτυχίας τῆς εὐχῆς τοῦ ἐν Μασσαλίᾳ συνδικάτου τῶν ξηρῶν καρπῶν ὑπὲρ τῆς ἀποστάξεως τοῦ ἐν τῇ ἀγορᾷ ταύτῃ εὐρισκομένου ἀποταμιεύματος σταφίδος ἐκ 10,000 τόννων. Ἐν ἐτέρῳ ἐγγράφῳ του λέγει ὅτι ἐν Γαλλίᾳ, ἔνεκα τοῦ περιορισμοῦ τῆς φυλλοξήρας, τῶν δρακοντείων νόμων κατὰ τοῦ σταφιδίτου οἴνου καὶ τῆς ἐκτάκτου ἐφετεινῆς οἰνοπαραγωγῆς, τὸ προϊόν τῆς σταφίδος τυγχάνει λίαν ὑποτιμημένον καὶ ὀλίγισται πράξεις ἐπ' αὐτοῦ γίνονται. Ἡ χαλάρωσις αὕτη λόγον πρόσθετον ἔχει καὶ τὴν ὑπάρχουσαν παρακαταθήκην, ἣτις τυγχάνει ἐφέτος σχετικῶς οὐχὶ μικρά. Οὐχ ἦττον παρερχομένων δύο ἢ τριῶν μηνῶν ἐλπίζεται, μετὰ τὴν κατανάλωσιν τῶν κατωτέρας ποιότητος οἴνων, ὅτι θὰ βελτιω-

θῶσι τὰ τοῦ εἴδους τούτου καὶ θὰ ἐπέλθῃ πάλιν ζήτησις, διότι μεθ' ὅλας τὰς δρακοντεῖους διατάξεις τῶν Νόμων πρὸς παρακώλυσιν τῆς κατασκευῆς σταφιδίτου οἴνου, ἡ χρῆσις αὐτοῦ ἐξακολουθεῖ πάντοτε γινομένη, καὶ ἴσως εἰς τὸ μέλλον ἐπεκταθῆ, ἐὰν μάλιστα αἱ λοιπαὶ συνθήκαι ἐν τῷ εἴδει τούτῳ μεταβληθῶσι πως ἐπὶ τὸ κρεῖττον.

13) *Ὁ ἐν Διέππῃ (τῆς Γαλλίας) ὑποπρόξενος.* Ἐν τῇ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν του περιφερείᾳ ἡ κατανάλωσις τῆς κορινθιακῆς σταφίδος ἔσεται μηδαμινὴ διότι εἶνε ἀφθονος ἡ ἐσοδεία τῶν μήλων πρὸς κατασκευὴν μηλίτου.

14) *Ὁ ἐν Βόννῃ τῆς Ἀλγερίας Πρόξενος.* Ἡ ἀμπελοργία ἐν τῷ Νομῷ τῆς Κωνσταντινῆς καὶ ἰδίᾳ ἐν τῷ διαμερίσματι τῆς Βόννης, ἐνθα εἶνε εὐρυτάτη, ἐπιτρέπει μόνον τὴν εἰσαγωγὴν σταφίδος πρὸς βρωσιν, οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς κατασκευὴν σταφιδίτου οἴνου. Αἱ εὐτελεῖς τιμαὶ εἰς ἃς πωλοῦνται οἱ φυσικοὶ οἶνοι εἶνε τόσοι χαμηλαὶ (8 φρ. τὸ ἑκατόλλιτρον) ὥστε ἀποκλείουν πάντα συναγωνισμὸν πρὸς τοὺς τεχνητοὺς οἴνους. Ὑποτοιαύτας συνθήκας προδήλως εἶνε πάντως ἀδύνατον νὰ ἀνοιχθῆ στάδιον καταναλώσεως εἰς τὴν σταφίδα, παρὰ τὴν ἀφθονίαν τῆς ἐφετεινῆς ἐσοδείας, ἀφθονίαν, ἣτις ἀναμφισβόλως ἐπήνεγκε τὴν κατάπτωσιν τῶν τιμῶν. Δὲν πρέπει νὰ βασιζεταί τις οὐδόλως ἐπὶ τῆς Ἀλγερίας, καὶ ἰδίως ἐπὶ τῶν παραλίων αὐτῆς, ἵνα ἀνακουφίσῃ τὴν σταφιδικὴν κρίσιν, ἣτις ἐνέσκηψεν εἰς τοὺς Ἑλληνας καλλιεργητὰς. Ἀπὸ πλείστων ἐτῶν ἡ συγκομιδὴ τῶν ἀμπέλων τῆς Ἀλγερίας εἶνε τόσοι μεγάλη ὥστε οἱ κτηματῆαι δυσχεραίνουσι νὰ συγκομίσωσι τὸν καρπὸν ἐλλείψει βυτίων. Πλείστοι μάλιστα ἀμπελοουργοὶ ἐνταῦθα ἀποστάξουσι τὸ προϊόν πρὸς παραγωγὴν οἰνοπνεύματος. Ἡδῆ, ἀπαικοὶ τινες, ἔνεκεν τῆς ἀφθονίας τῶν σταφυλῶν, ἀποξηραίνουσι αὐτὰς πρὸς παρασκευὴν σταφίδων. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές ὅτι ἡ νέα αὕτη βιομηχανία ἐλάχιστα ἀποφέρει πρὸς τὸ παρὸν κέρδη, ἴσως ὅμως ἐν τῷ μέλλοντι ἐπιτύχει.

Καὶ οὐ μόνον ὁ ἀμπελοουργὸς κατασκευάζει τὸν οἶνον του, τὸ οἰνόπνευμά του κτλ., ἀλλὰ καὶ πωλεῖ νωπὰς σταφυλάς διὰ

τὴν κατανάλωσιν τῶν κατοίκων εἰς εὐτελεστάτας τιμὰς. Οἱ μεταπράται ἀγοράζουσιν αὐτὰς πρὸς 5 ἕως 6 φρ. τὰ 100 χιλιόγραμμα.

Ἄλλ' ὑπὸ τῆς ὑφισταμένης ἀμπελουργικῆς κρίσεως δὲν μαστιζονται μόνον οἱ ἀμπελουργοὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀλγερίας, ἀλλὰ καὶ οἱ τῆς Γαλλίας. Δι' ὃ βεβαιούται, ὅτι, ἅμα τῇ συγκλήσει τῆς Γαλλικῆς Βουλῆς, οἱ βουλευταὶ τῶν ἀμπελοφόρων διαμερισμάτων προτίθενται νὰ ἐπερωτήσωσι τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ τῆς οἰκτρᾶς καταστάσεως τῶν ἀμπελουργῶν τῶν διαμερισμάτων τοῦ Βορδῶ, τῆς Βουργουνδίας καὶ τῆς Μεσημβρινῆς Γαλλίας. Φαίνεται τῷ ὄντι, ὅτι, ἐάν ἡ κυβέρνησις δὲν λάβῃ, ἄνευ ἀναβολῆς, γενναῖα μέτρα πρὸς ἀποτελεσματικὴν προστασίαν τῆς γαλλικῆς ἀμπελουργίας, ὁ κλάδος οὗτος τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου λίαν προσεχῶς θέλει ἐξαφανισθῆ. Ἀπὸ τινῶν ἤδη ἐτῶν, τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀμπελουργοῦ ἐξόχως ἐδυσχεράνηται καὶ ἀρκούντως μεγάλα ἀπαιτεῖ κεφάλαια. Ἡ πείρα ἀπέδειξεν ὅτι τὸ ἐν χρήσει δασμολόγιον εἶνε ἀνεπαρκὲς πρὸς προστασίαν τῶν γαλλικῶν οἴνων κατὰ τῶν ἀθρόως ἐκ τῆς Ἰσπανίας καὶ Ἰταλίας εἰς Γαλλίαν εἰσαγομένων.

Κατὰ τὸ 1893 ἡ ἐσοδεία τῶν οἴνων ἐν Γαλλίᾳ ἐξετιμήθη εἰς 49,800,000 ἑκατόλλιτρα—ἤτοι ἠῦξησε κατὰ 20,700,000 ἑκατόλλ. ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐσοδεῖαν τοῦ 1892 καὶ 20,900,000 ἑκατόλλιτρα ὡς πρὸς τὸν μέσον ὄρον τῆς τελευταίας δεκαετίας. Ἐὰν δὲ προστεθῇ καὶ ἡ Κορσικὴ, παραγαγοῦσα 300,000 ἑκατ., καὶ ἐπὶ πλέον ἡ Ἀλγερία, μὲ 4,000,000 ἑκατ., παρατηρεῖ τις ὅτι ἡ ὅλική παραγωγή ὑπερβαίνει τὰ 54,000,000 ἑκατόλλιτρα.

15) Ὁ ἐν Cassis (τῆς Γαλλίας) ὑποπρόξενος. Ἡ ἐλάττωσις τῆς ἐξαγωγῆς τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος ἐν Γαλλίᾳ αἰτίαν ἔχει τὴν ἐπαισθητὴν ἐλάττωσιν τῆς καταναλώσεως. Ἡ βιομηχανία τῆς κατασκευῆς σταφιδιτῶν οἴνων ἐν Γαλλίᾳ ἠὺδοκίμει ἐκὶ πολλὰ ἔτη μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ Γαλλικὴ Βουλὴ, ὑπέκρουσε εἰς τὰ παράπονα τῶν ἀμπελοκτημόνων, ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ τῆς σταφίδος, ψηφίσασα πολλοὺς

ἀλλεπαλλήλους νόμους οἵτινες ἀπεκλήθησαν κατ' εὐφημισμὸν «Νόμοι Ὑγιεινῆς» ἀλλὰ πράγματι ἦσαν νόμοι ἀπαγορευτικοί. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἡ βιομηχανικὴ παρασκευὴ τοῦ σταφιδίτου εἶπε τὰς τελευταίας λέξεις τῆς. Οὐχ ἦττον ἐν τῇ κεντρικῇ, ἀνατολικῇ καὶ βορείᾳ Γαλλίᾳ παρέμεινε ἡ οἰκιακὴ κατανάλωσις. Ἐννοοῦμεν δὲ οἰκιακὴν κατανάλωσιν τὴν χρῆσιν τῆς σταφίδος ὑπὸ ἐργατικῶν οἰκογενειῶν, αἵτινες κατασκευάζον μόναι τὸν οἶνον των. Εἰς τὰ διαμερίσματα ταῦτα τῆς Γαλλίας δὲν εἶχεν ἔτι ἐπιτευχθῆ ἡ ἀνασύστασις τῶν ἀμπελώνων, οἱ δὲ ἀνασυσταθέντες δὲν ἀπέδιδον ἀρκετὰ διὰ τὸ δυσμενὲς τοῦ κλίματος. Ἐπομένως οἱ ἀμπελουργοὶ ὅπως αὐξήσωσι τὴν παραγωγὴν των, προσέθετον εἰς τὸ ἀνεπαρκὲς καὶ μὴ τελείως ὄριμον προϊόν των ἀμπέλων των ποσότητά τινα σταφίδος. Ἀλλὰ κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἡ ἐξαιρετικῶς ξηρὰ θερμοκρασία τοῦ θέρους ἔβλαψε διττῶς τὴν σταφίδα. Διαχύσατο τὴν πινίαν ἀνὰ τὰς ἐργατικὰς τάξεις κατέστρεψε τὴν οἰκιακὴν κατανάλωσιν, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου εὐνοηθείσης τῆς οἰνοπαραγωγῆς πάντες οἱ ἀμπελοκτήμονες ἀπέσχον τῆς χρήσεως σταφίδος κατὰ τὸν τρυγητόν. Τὸ ἀπρόοπτον τοῦτο ἐτρόμαξεν ὑπερμέτρως τὸ σταφιδικὸν ἐμπόριον, οἱ σταφιδέμποροι δὲ μῆδυνάμενοι, μεθ' ὅλας τὰς παραχωρήσεις ἃς ἔκαμνον ἐπὶ τῆς τιμῆς, νὰ ἐκποιήσωσι τὴν τῆς ἐσοδείας τοῦ 1892 παρακαταθήκην των, δὲν εἰσήγαγον οὐδόλως σταφίδα ἐκ τῆς ἐσοδείας τοῦ 1893.

14) Ὁ ἐν Σέττη (τῆς Γαλλίας) ὑποπρόξενος. Ἐνεκα τῆς ἀφθόνου ἐφετεινῆς ἐσοδείας φυσικῶν οἴνων ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γαλλίᾳ, καὶ τῶν δυσχερειῶν, τὰς ὁποίας ἡ Γαλλικὴ νομοθεσία παρῆνεβαλεν εἰς τὴν παρασκευὴν τοῦ σταφιδίτου, ὑποχρεοῦσα τοὺς οἰνεμπόρους νὰ δηλώσι δι' ἐνεπιγράφου δελταρίου προσαρτωμένου ἐπὶ τοῦ βυτίου τὴν φύσιν τοῦ περιεχομένου οἴνου, ὡς καὶ ἔνεκα τῆς ὑπὸ τῶν οἰνεμπόρων βεβαιώσεως μεγάλων παρακαταθηκῶν διὰ τελωνιακῶν πιστοποιήσεων ἔνεκα πάντων τούτων, εἶνε ἀδύνατον νὰ γίνῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος οἰαδήποτε σκέψις περὶ ἀποπείρας πρὸς εἰσαγωγὴν σταφίδος εἰς τὴν μεσημβρινὴν οἰνοφόρον Γαλλίαν.

Υπολείπεται ὅθεν μόνον ἢ βόρειος Γαλλία, ἐνθα ὁ σταφιδίτης ἀρέσκει πολὺ παρὰ ταῖς ἐργατικαῖς τάξεσιν.— Ὁ ἐργάτης παρασκευάζων μόνος τὸν ἐκ σταφίδος οἶνόν του (ἐξαίρετον δὲ οἶνον), δαπανᾷ 20 ἑκατοστὰ τοῦ φράγκου κατὰ λίτρον, ἀντὶ τῶν 80 ἑκατοστῶν ἢ τοῦ 1 φρ. τὸ ὁποῖον θὰ ἐπλήρῳσι διὰ τὸν κακίτης ποιότητος πινόμενον κοινὸν οἶνον—ἐν Παρισίοις ἰδίᾳ— Ἐν χιλιόγραμμον σταφίδος ἀποφέρει κατὰ μέσον ὄρον τρία ἕως τέσσαρα λίτρα οἶνου.

Ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γαλλίᾳ ἡ τιμὴ τῶν τῆς νέας ἐσοδείας ἐκ νωπῶν σταφυλῶν λαγγύρων 9—11 βαθμῶν ποικίλλει ἀπὸ 10—15 φρ. τὸ ἑκατόλλιτρον. Πρὸς τοσοῦτον δὲ ταπεινὰς τιμὰς ἡ κορινθιακὴ σταφίς δὲν δύναται νὰ συναγωνισθῇ. Μόνον ἐν περιπτώσει κακῆς ἐσοδείας δύναται νὰ εὐδοκιμήσῃ ἢ εἰς Γαλλίαν εἰσαγωγὴ τῆς σταφίδος.

Εἶνε προτιμότερον νὰ παρασκευάζεται ἐν αὐτῇ τῇ Ἑλλάδι ὁ σταφιδίτης καὶ οὕτω νὰ πέμπηται εἰς τὴν βόρειον Γαλλίαν, μετὰ τῆς ὑπὸ τῶν γαλλικῶν νόμων ἀπαιτουμένης ἐπὶ τῶν βυτιῶν ἐπιγραφῆς, *avin de raisin sec*. Πέποιθα δὲ ὅτι ἢ εἰς Γαλλίαν εἰσαγωγὴ τοιοῦτου οἶνου ἠδύνατο νὰ συναγωνισθῇ εὐλοκίμως πρὸς τοὺς Ἰσπανικοὺς καὶ Ἰταλικοὺς οἶνους, καὶ πρὸς αὐτοὺς ἔτι τοὺς ἐξ Ἀλγερίας προερχομένους.

17) Ὁ ἐν *La Flotte* (τῆς Γαλλίας) πρόξενος. Τὰ αἴτια τῆς βεβαιωθείσης μειώσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῆς σταφίδος προέρχονται ἐκ τῆς μεγίστης ποσότητος τῆς ἐφετεινῆς ἐν Γαλλίᾳ ἐσοδείας τῶν οἴνων, ἣτις παρεκώλυσε τὴν προσφυγὴν, ὡς κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, εἰς τὴν κορινθιακὴν καὶ ἄλλας σταφίδας πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν οἴνων, ὧν ὑπῆρχεν ἔλλειψις τότε.

Ἡ κατάστασις αὕτη πρόδηλον εἶνε ὅτι θὰ διαρκέσῃ μέχρι τῆς ἐπιούσης ἐσοδείας, ἣτις, ἐὰν ἦνε ἥττον ἀφθονος, θέλει διανοιξῆ νέον στάδιον πωλήσεως εἰς τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος προΐοντα.

18) Τὸ ἐν *Μομπελιέ* ἐμπορικὸν ἐπιμελητήριον. Τῇ αἰτήσῃ τοῦ αὐτόθι ὑποπροξένου τῆς Ἑλλάδος, πληροφρεῖ ὅτι κύριον αἷσιον τῆς ἀπρασίας τῶν ἐλληνικῶν σταφίδων εἶνε ἡ

ἀφθονία τῆς ἐν Γαλλίᾳ οἰνοπαραγωγῆς καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἔκπτωσις τῶν τιμῶν.

19) Τὸ ἐν *Baυδὸρη* (τῆς Γαλλίας) ὑποπροξενεῖον. Ἀναφέρει ὅτι καὶ ἐκεῖσε ἡ ἐσοδεία τῶν ἀμπελώνων ἦτο ἀφθονωτάτη καὶ ὅτι τοσαύτη ποσότης οἴνου παρεσκευάσθη ὥστε εἰς τινὰ μέρη οἱ ἀμπελοκτήμονες προσέφερον τρία ἑκατόλλιτρα (*) οἴνου ἀντὶ δύο βυτιῶν κενῶν.

20) Τὸ ἐν *Boulogne-sus-Mer* (τῆς Γαλλίας) ὑποπροξενεῖον. Ἡ ἐπὶ τοῦ σταφιδίτου οἴνου νομοθεσία, ἣτις ὑποχρεοῖ νὰ δηλωθῆ σαφῶς ἐπὶ τῶν περιεχόντων αὐτὴν βυτιῶν ἡ φύσις αὐτοῦ, κατετάραξε τὴν βιομηχανίαν τῶν οἴνων τούτων καὶ ἐπήνεγκε τὴν παῦσιν τῶν ἐργασιῶν τῶν παρασκευαζόντων αὐτοὺς ἐργοστασιῶν. Ἡδὴ δ' ἐνεκα τῆς πληθώρας τῆς ἐφετεινῆς ἐσοδείας, πολὺ ὀλιγώτερον θὰ γείνη αἰσθητὴ ἡ ἀνάγκη τοῦ σταφιδίτου, διὰ τὸν λόγον ὅτι αἱ τιμαὶ τῶν ἐκ σταφυλῶν οἴνων εἶνε εὐτελεῖς. Ἄλλως τε τὰ εἰσαγωγικὰ τέλη δυσχεραίνουσιν οὐσιωδῶς οὐ μόνον τὴν παρασκευὴν τοῦ σταφιδίτου, ἀλλὰ καὶ τὴν συνήθη αὐτοῦ κατανάλωσιν. Αἱ σταφίδες ὑπόκεινται εἰς εἰσαγωγικὸν τέλος ἐκ φρ. 15 κατὰ 100 χιλιόγραμμα, ἐπὶ πλέον δὲ εἰς δημοτικὸν φόρον καὶ δικαιώματα καταναλώσεως ἀνάλογα πρὸς τρία ἑκατόλλιτρα οἴνου ἐπομένως ἐν Παρισίοις 100 χιλιόγραμμα σταφιδίτου πληρόνουσιν εἰσαγωγ. τέλος. . . . φρ. 15

Δημοτικὸν φόρον καὶ δικαίωμα καταναλώσεως 58,61

Τὸ ὅλον 71,61

21) Ὁ ἐν Ἀντιπόλει τῆς Γαλλίας Πρόξενος. Ἡ ἐσοδεία ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἰδίως ἐν Λαγγελδόκη καὶ Ναρβοναί ὑπῆρξεν ἀφθονος. Οὐχὶ ὁμως καὶ ἐν ταῖς Πικραθαλασσίαις Ἄλπεσι καὶ κυρίως ἐν Ἀντιπόλει, ἐνθα αὕτη ὑπῆρξεν ἰδιαιτέρως πτωχὴ ἐνεκα τῆς χαλάζης καὶ τοῦ περονεσπόρου. Ἐπομένως δύναται ἕως νὰ προκύψῃ ἐξόδευσις τις τῆς σταφίδος. Δυστυχῶς ὁμως τὸ προϊόν τοῦτο δὲν εἶνε ἐνταῦθα πολὺ γνωστὸν, προ-

(*) Τρία ἑκατόλλιτρα ἰσοδυναμοῦσι πρὸς 234 ὀκάδας.

μηθευόμεθα δὲ πολλοὺς οἴνους ἐξ Ἀφρικῆς. Ἀνέλαβον νὰ κα-
ταχωρίσω εἰς τὰς ἐπιτοπίους ἡμερίδας σημείωσιν ἐν τῇ
ὁποίᾳ, χωρὶς νὰ μνημονεύσω τὰς ἀμνηχανίας τοῦ ἑλληνικοῦ
ἐμπορίου, παρατηρῶ ὅτι οἱ ἡμέτεροι οἰνοπνευματοποιοὶ καὶ
μικροῖς ἐμποροὶ δύνανται νὰ εὐρωσιν ἐν Ἑλλάδι χρήσιμα αὐτοῖς
προϊόντα ὑπὸ συμφέροντος ὄρους. Κατὰ τὴν γνώμην μου, θὰ
ἦτο ὠφέλιμον νὰ γνωσθῆ τὸ προϊόν διὰ δραστηρίας εἰδοποιή-
σεως καὶ μάλιστα διὰ τῆς ἀποστολῆς δειγμάτων τινῶν. Δι'
ὅ κρινώ καλὸν νὰ διαβιβάσω τὰς διευθύνσεις τῶν κυριωτέρων
παρ' ἡμῖν ἐμπόρων τοῦ εἶδους, πρὸς οὓς δύνανται ν' ἀπο-
σταλῶσιν εἴτε δειγμάτα εἴτε ἐγκύκλιοι. Εἶνε δὲ αἱ διευθύνσεις
αὗται αἱ ἑξῆς :

M. M. Vial f ^o négociants en vins, à Antibes, France		
M. Preire négociant en vin	»	»
M. Laurent Johany épiciier	»	»
M. Simonet épiciier.	»	»
M. J. Blanc distillateur	»	»
MM. Maubert et Vimard ; distilla- teurs	Vallauris	»
M. Faraldo restaurateur	Biot	»

22) Ὁ ἐν Μονάχῳ Γερικὸς Πρόξενος. Οἱ οἴνοι καὶ αἱ
σταφίδες θεωροῦνται ὡς ἤδη πολυτελείας, δι' ὅ ἡ εἰσαγωγή
αὐτῶν εἶνε μετρία τὸ δὲ ἐμπόριον εὐρίσκειται εἰς χεῖρας ὀλί-
γων, αἵτινες προμηθεύονται τὰ εἶδη ταῦτα ἀπ' εὐθείας ἐξ
Ἑλλάδος καὶ ἰδίως ἐκ Καλαμῶν, τὰ ἀποστέλλουσι δὲ εἰς
Μόναχον μέσον Τεργέστης. Τὰ ἔξοδα τῆς μεταφορᾶς ἀπὸ τῆς
πόλεως ταύτης μέχρι Μονάχου ἀνέρχονται εἰς 7 μάρκα κατὰ
50 χιλιόγραμμα. Ἡ διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης κατ' ἔτος εἰσαγο-
μένη εἰς Μόναχον σταφίς ἀνέρχεται εἰς 150,000 ὡς ἔγγιστα
χιλιόγραμμα. Τοσαύτη δὲ καὶ πλειοτέρα ἴσως εἰσάγεται εἰς
Μόναχον καὶ διὰ τοῦ Ἀμβούργου.

23) Ὁ ἐν Μαγχαίμ (τῆς Γερμανίας) Πρόξενος. Οἱ οἴνοι
καὶ αἱ σταφίδες, ὧν βρῖθουσιν ἢ τε Ἑλλάς καὶ ἢ Ἰταλία,
δύνανται νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ἐν Γερμανίᾳ ἐπ' ὠφελείᾳ ταύ-

της καὶ τῶν δύο ἀνωτέρω χωρῶν, ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ ἀφεθῆ
ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς Κυβερνήσεως ἡ εἰσοδος τῶν προϊόντων
τούτων ἐλευθέρᾳ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἤθελεν εἶσθαι δυ-
νατὴ ἡ παρασκευὴ πνευματῶν ποτῶν, ἰδίᾳ δὲ ἐξαιρέτου
κονιάκ. Μόνον οὕτω θὰ ἦτο δυνατόν ἢ τε Ἰταλία καὶ ἢ Ἑλ-
λὰς ν' ἀπαλλαγῶσι μεγάλου μέρους τῆς πλεοναζούσης παρα-
γωγῆς των, ἀμα δὲ νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ὑπὸ τῆς Γερμανίας
φυσικὰ προϊόντα πρωτίστης ποιότητος. Δυσχερέστατον εἶνε
νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ εἰς Γερμανίαν εἰσαγωγή μεγάλων ποσοτήτων
κονιάκ ἐν αὐτῇ τῇ Ἑλλάδι παρασκευαζομένου, διότι τὰ εἰσα-
γωγικὰ τέλη εἶνε βαρύτατα. Ἀφ' ἑτέρου δὲ εἶνε πεπεισμέ-
νος ὁ κ. πρόξενος ὅτι ἐργαστάσια ἰδρυόμενα ἐν Γερμανίᾳ πρὸς
παρασκευὴν πνευματῶν ποτῶν, κονιάκ κλπ. ἐκ κορινθια-
κῆς σταφίδος ἐπὶ τούτῳ εἰσαγομένης ἤθελον ἐπιτύχει, ἐνῶ,
ἀπ' ἐναντίας, ἡ ἐν εὐρεί κύκλῳ ἐκ τῆς εἰσαγομένης σταφίδος
παρασκευὴ οἴνων τεχνητῶν θ' ἀπετύγχανεν. Ἡ κατανάλω-
σις τῆς σταφίδος πρὸς βρῶσιν, οὐδέποτε ἤθελεν εὐδοκιμήσῃ
ἐν Γερμανίᾳ, χώρα ἐν ἣ διάφοροι παράγονται καρποὶ κατὰ
μεγάλαν ποσότητα καὶ εὐωνοί, οἵτινες πολὺ ἀρέσκουσιν εἰς
τὸ πλῆθος καὶ ἐπαρκοῦσιν εἰς τὴν κατανάλωσιν.

Ἐν συνόψει φρονεῖ ὁ κ. Πρόξενος ὅτι 1) Οἱ ἐκ σταφίδος
παραγόμενοι τεχνητοὶ οἴνοι οὐδαμῶς δύνανται νὰ εὐάρεστή-
σωσι τοὺς Γερμανοὺς καταναλωτάς. 2) Ἡ παρασκευὴ τοιού-
των οἴνων ἔχει ν' ἀντιπαλαίσῃ κατὰ τῶν προλήψεων καὶ τῆς
δυσπιστίας τῶν ἐν Γερμανίᾳ καταναλωτῶν, δι' ὅ θὰ περιέλθῃ
εἰς σύγκρουσιν πρὸς τοὺς περὶ νοθείας τῶν τροφίμων νόμους.
3) Ἐν Γερμανίᾳ τεχνητοὶ οἴνοι παρασκευάζονται, ἐν λίαν
περιορισμένῳ κύκλῳ, καθ' ἃ ἔτη οἱ φυσικοὶ καὶ ὁ μηλίτης
ἐλλείπουσιν, ἢ ὅταν τὰ προϊόντα ταῦτα ἦνε κατωτέρας ποιό-
τητος ἐνῶ κατὰ τὰ ἔτη καθ' ἃ ἡ ἐσοδεία ἐπιτυγχάνει
παύει ἡ παρασκευὴ τῶν τεχνητῶν ποτῶν.

Ἐπομένως ἡ εἰς Γερμανίαν εἰσαγωγή τῶν ἑλληνικῶν στα-
φίδων, οὐδέποτε θέλει ἐπιτύχει ἱκανοποιητικὴν μονιμότητα
οὐδὲ σημαντικὴν αὔξησιν, εἰμὴ μόνον ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς χρη-

σιμοποιήσεως αὐτῶν, πρὸς παρασκευὴν πνευματωδῶν ποτῶν καὶ Κονιάκ.

24) Τὸ ἐν Στετίνῳ (τῆς Γερμανίας) προξενεῖον. Κατὰ τὴν ἐπίσημον στατιστικὴν ἢ εἰς τὸν λιμένα τούτου εἰσαγωγὴ κορινθιακῆς σταφίδος, εἴτε ἀμέσως ἐξ Ἑλλάδος εἴτε ἐμμέσως δὲν ἠλαττώθη ἐπαισθητῶς ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν τῶν παρελθόντων ἐτῶν. Οὐχ ἦττον ἢ κατανώσεις τῆς σταφίδος δὲν εἶνε οἷα καὶ ἄλλοτε, καθ' ὅσον τὸ κοινὸν συνήθισεν ἤδη νὰ μὴ κατασκευάζῃ πλέον τὰ μετὰ σταφίδος γλυκίσματα του κατ' οἶκον, ἀλλὰ ν' ἀγοράζῃ αὐτὰ ἔτοιμα ἀπὸ τῶν σαχαροπλαστῶν, οἵτινες προτιμῶσι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὴν σουλτανίαν. Πρὸς τούτοις πιστεύεται ὅτι εἰς τὴν ποιότητα τῆς κορινθιακῆς σταφίδος δὲν δίδεται πλέον ἢ δέουσα προσοχὴ ἐν τῷ τόπῳ τῆς παραγωγῆς, καθ' ὅσον εὐρίσκεται αὕτη ἀναμεμιγμένη μετ' ἄμμου καὶ κακῶς ἀπεξηραμένη.

25) Ἡ ἐν Βερολίῳ Β. Πρεσβεία. Κατὰ τὰς ἐπισήμους γερμανικὰς στατιστικὰς εἰσῆχθησαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς Γερμανίαν 7,469,200 χιλιόγραμμα ἑλληνικῆς σταφίδας, ὡς 6,154,400 χιλιόγρ. εἰσῆχθησαν διὰ τοῦ λιμένος Ἀμβούργου, κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου τῆς πόλεως ταύτης. Κατὰ τὰς αὐτὰς δὲ ἐπισήμους στατιστικὰς, τὸ ὅλον τοῦ ἐξ Ἑλληνικῶν λιμένων εἰς Γερμανικοὺς κομισθέντος σταφιδοκαρποῦ ἀνῆλθεν εἰς 6,387,000. Εἰς τὰ ποσὰ ταῦτα τῶν ἐπισήμων στατιστικῶν δὲν περιλαμβάνεται βεβαίως ἡ κορινθιακὴ σταφίς ἢ δι' Ὀλλανδίας εἰσαχθεῖσα εἰς Γερμανίαν. Οἶον δὴποτε ὁμως καὶ ἂν ἦ ἀκριβῶς τὸ ποσὸν τῆς ἐν Γερμανίᾳ καταναλισκομένης ἑτησίως κορινθιακῆς σταφίδος, εἶνε βέβαιον ὅτι ὅλον σχεδὸν τοῦτο τὸ ποσὸν καταναλίσκεται εἰς κατασκευὴν γλυκισμάτων καὶ ἑδεσμάτων τινῶν. Φρονῶ δὲ ὅτι ἐν ὅσῳ τοιαύτη μόνον χρῆσις γίνεται ἐνταῦθα τοῦ προϊόντος τούτου, δὲν εἶνε δυνατόν ν' αὐξήσῃ ἢ κατανώσει αὐτοῦ. Πάντες οἱ Γερμανοὶ γινώσκουσι τὸ προϊόν τοῦτο καὶ ἐπομένως αἱ δημοσιεύσεις ἅς συμβουλεύουσι δὲν πρόκειται νὰ γενικεύσωσι πλείοτερον τὴν χρῆσιν αὐτοῦ. Οὐδὲ, ἐὰν ἦτο δυνατόν

νὰ καταστῇ ἐνταῦθα ἔτι ἐφθηνότερα ἢ Κορινθιακὴ σταφίς, ὑποθέτω ὅτι ἡ ἐφθηνία αὕτη ἤθελεν αὐξήσει τὴν κατανώσει αὐτῆς. Πωλεῖται αὕτη 40—45 φένιγ (1) τὸ φούντιον (2) ἐν τοῖς παντοπωλείοις τοῦ Βερολίνου, δὲν εἶνε δὲ πιθανὸν ὅτι οἰκογένεια καταναλίσκουσα εἰς γλυκίσματα καὶ ἑδέσματα ἐν ἡδύο φούντια ἑτησίως, ἤθελε καταναλώσει μεγαλύτεραν ποσότητα, ἐὰν ἠγόραζεν αὐτὴν κατὰ φένιγ ἐφθηνότερον.

Ἐξεταστέον λοιπὸν ἐὰν ἦνε δυνατόν νὰ εἰσαχθῇ εἰς Γερμανίαν ἄλλη χρῆσις τῆς κορινθιακῆς σταφίδος, οἷα ἡ κατασκευὴ οἴνου καὶ κονιάκ. Ἡ ἐν Γερμανίᾳ ἑνιαυσία παραγωγὴ οἴνου ὑπολογίζεται περίπου εἰς 3,000,000 ἑκατολλίτρων. Τὸ παρελθὸν ἔτος εἰσῆχθησαν ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς 850,000 ἑκατόλιτρα, ἐξήχθησαν δὲ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 200,000 ἑκατόλιτρα. Τὸ ὑπόλοιπον ἄρα, ἦτοι 3,650,000 ἑκατόλιτρα, ἐπιπροσωπεύει περίπου τὴν ἐν Γερμανίᾳ ἑνιαυσίαν κατανώσειν. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς ἀριθμούς, ἡ ἐθνικὴ παραγωγὴ ὑπολείπεται τῆς κατανώσεως κατὰ 650,000 ἑκατόλιτρα, εἶνα προμηθεύει ἡ ἀλλοδαπή. Ἐκ τῆς στατιστικῆς ταύτης δύναται τις ἐκ πρώτης ὄψεως νὰ σχηματίσῃ τὴν ἰδέαν ὅτι ὑπάρχει χώρος καὶ διὰ τὴν κατασκευὴν σταφιδίτου. Τῷ ἔντι, δύναται τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι ὁ σταφιδίτης δύναται ἐν μέρει ν' ἀντικαταστήσῃ τοὺς κατωτάτης ποιότητος οἴνους τῆς Ἰταλίας, τῆς Γαλλίας, τοῦ Ῥήνου καὶ τοῦ Μοζέλλα, οἵτινες ἐν Βερολίῳ πωλοῦνται κατὰ φιάλην ἀντὶ 75 φένιγ. μέχρι μάρκ. 1,15. Τοῦτο δὲ διότι εἶνε γνωστὸν ὅτι ὁ σταφιδίτης οὐ μόνον δὲν εἶνε ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν υγείαν, ὡς τινες τῶν τεχνητῶν οἴνων, καὶ δύναται νὰ ἀποκληθῇ φυσικὸς οἶνος, ὡς περιέχων πάντα τὰ στοιχεῖα τῆς σταφυλῆς. Ἀφ' ἑτέρου δὲ εἶνε γνωστὴ ἡ χαμαλὴ αὐτοῦ τιμὴ.

Ἐν Γερμανίᾳ αἱ κορινθιακαὶ σταφίδες ὑποβάλλονται ὡς

(1) Τὸ φένιγ εἶνε τὸ ἑκατοστὸν τοῦ μάρκου, τὸ δὲ μάρκον ἰσοδυναμεῖ πρὸς π. 1,25.

(2) Τὸ φούντιον εἶνε ἡμισυ χιλιόγραμμον.

γνωστόν, κατὰ τὴν ἡμετέραν Συνθήκην, εἰς εἰσαγωγικὸν δασμὸν 8 μαρκῶν καθ' ἑκατόλλιτρον. Κατὰ δὲ τὸν ὅρον τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου ἔθνους, οὐ, δυνάμει τῆς αὐτῆς συνθήκης, ἀπολαύομεν, ὁ ἔξωθεν εἰσαγόμενος οἶνος ὑποβάλλεται, ἄνευ διακρίσεως ποιότητος, ἐν μὲν βαρελλίσι, εἰς δασμὸν 24 μάρκ. καθ' 100 χιλιογραμ. ἀκαθαρίστου βάρους, ἐν δὲ φιάλαις 48 μάρκα καθ' 100 χιλιογράμ., συμπεριλαμβανομένου τοῦ βάρους τῶν φιαλῶν καὶ τῶν κισωτίων, ἐν οἷς εἰσὶ συσκευασμένοι αὐταί, ἐκ τοῦ συνόλου ὅμως ἐκπιπτομένου βάρους 24 $\frac{1}{10}$. Ἄλλος φόρος δὲν βαρύνει τανῦν τὸν οἶνον ἐν Γερμανίᾳ, ἐκτὸς τοῦ φόρου ἐπιτηδεύματος εἰς ὃν ὑποβάλλονται οἱ οἰνοποιοί. Κατὰ τὸ ὑπ' ὄψιν ὅμως τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ συμβουλίου νομοσχέδιον, ὅπερ προσεχῶς θὰ ἐπιψηφισθῆ ὑπὸ τοῦ Reichstag μετ' ἐλαφρῶν ἴσως τροποποιήσεων, ἐπιβάλλεται ἐπὶ τῶν οἴνων, τῶν τε ἐγχωρίων καὶ ἀλλοδαπῶν, φόρος καταναλώσεως. Κατ' ἀκολουθίαν, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπικειμένην ταύτην φορολογίαν ὡς καὶ τὰς ὁμοθύμως σχεδὸν ἐξενεχθείσας γνώμας (εἰδικῶν οὐς ἠρώτησεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος ἡ πρεσβεία) κατὰ τῆς ἰδρύσεως ἐργοστασίου σταφιδίτου ἐν Γερμανίᾳ (γνώμας μάλιστα, σημειωτέον, ἐξενεχθείσας πρὶν ἢ γνωσθῶσιν αἱ εἰσαχθησόμεναι φορολογικαὶ τροποποιήσεις), δὲν τολμῶ νὰ συστήσω τὸ μέτρον τοῦτο, ἐκτὸς ἐὰν ἤθελε βεβαιωθῆ ἔμπράκτως ἡ εὐδοκίμησις τοῦ σταφιδίτου ἐν Γερμανίᾳ διὰ τῆς ἀποστολῆς δειγμάτων, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κ. Marwede. Φρονῶ ὅμως, ἀπεναντίας, ὅτι ἡ ἔδρσις ἐργοστασίου κονιάκ θέλει ἐπιτύχη, συμφώνως πρὸς τὴν γνώμην τῶν κ. κ. Borchardt καὶ Mentzer. Κατὰ τινὰ μάλιστα ἔκθεσιν ἀπευθυνθεῖσαν τῷ κ. Mentzer ὑπ' εἰδημόνων ἐκ Δρέσδης, καὶ ἧς μοὶ ἀνεκοίνωσεν ἀντίγραφον, ἤρξατο ἤδη ἀπὸ τινος νὰ γίνηται χρῆσις τῆς κορινθιακῆς σταφίδος πρὸς ἀπόσταξιν, εἰς τοῦτο δὲ ἀποδίδουσιν οἱ ἐπιστέλλοντες καὶ τὴν ἔκαστὰ τὸ παρελθὸν ἔτος αὐξήσιν τῆς εἰσαγωγῆς τῆς ἑλληνικῆς σταφίδος, σχετικῶς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ παρελθόντος ἔτους, ὡς ἀνωτέρω σημειοῦται.

26) *Τὸ ἐν Βυρτσβούργῃ (τῆς Γερμανίας) Προξενεῖον.* Γνωστοποιεῖ ὅτι τὸ ἔτος τοῦτο καὶ αὐτὴ ἡ Γερμανία ἔχει ἐσοδείαν λαμπράν. Καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ὀπωροφόρων δένδρων, ὧν τὸ προϊόν ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γερμανίᾳ χρησιμοποιεῖται πρὸς παρασκευὴν ποτῶν, ἦτο ἡ ἐσοδεία τόσον ἀφθονος ὥστε τὰ βυτία ἐτιμῶντο πλείοτερον τῶν περιεχομένων ἐν αὐτοῖς ποτῶν. Εἰς τὴν κεντρικὴν καὶ τὴν μεσημβρινὴν Γερμανίαν θὲ ἔχωσι ποτὰ διὰ δύο ἔτη. Ἄλλως ὅμως ἔχουσι τὰ πράγματα ἐν τῇ βορείῃ Γερμανίᾳ, εἰς τὰ παράλια τῆς ὁποίας (ἐν Ἀμβούργῳ ἢ Δάντζιγ) ἔδει νὰ συστηθῆ μεγάλη κεντρικὴ ἀποθήκη κορινθιακῆς σταφίδος, διὰ καταλλήλου δὲ διευθύνσεως καὶ προσφόρων εἰδοποιήσεων νὰ κατορθωθῆ ἡ διάδοσις τοῦ ὑγιεινοτάτου τούτου προϊόντος καὶ ὡς ξηροῦ καρποῦ καὶ πρὸς κατασκευὴν ποτῶν.

27) *Τὸ ἐν Βυρτεμβέργῃ (τῆς Γερμανίας) Προξενεῖον.* Πληροφορεῖ ὅτι ἅπασα σχεδὸν ἡ καταναλισκομένη ἐν Βυρτεμβέργῃ σταφίς προέρχεται ἐξ Ἑλλάδος. Ἐν τούτοις ἡ κατανάλωσις εἶνε σχετικῶς μικρὰ καὶ θὰ ἦνε πρὸ πάντων τοιαύτη κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἕνεκα τῆς ἐξαιρέτου παραγωγῆς τοῦ οἴνου, τόσον εἰς ποιότητα ὅσον καὶ εἰς ποσότητα, ἐν τῇ Νοτίῃ Γερμανίᾳ. Διὰ τὴν κρᾶσιν τῶν οἴνων τῆς Βυρτεμβέργης, οἵτινες ἐνίοτε εἶνε ὀλίγον ὄξεινοι, μετεχειρίζοντο ἄλλοτε πολλάκις σταφίδας, ἢ συνήθεια ὅμως αὕτη ἠλαττώθη ἀφότου οἱ ἰταλικοὶ καὶ οἱ ἰσπανικοὶ οἶνοι προσφέρονται ἐν Βυρτεμβέργῃ εἰς τιμὰς ἐξαιρέτως μετρίας.

28) *Τὸ ἐν Καίτριγσβεργ (τῆς Γερμανίας) Προξενεῖον.* Γνωστοποιεῖ ὅτι καθ' ἃς ἔλαβε πληροφορίας οὐδεμίαν ὑπάρχει ἐλπὶς ἐξοδεύσεως τῆς σταφίδος ἐν τῇ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν του περιφερείᾳ ἐνθα δὲν ὑφίσταται ἡ βιομηχανία τῶν σταφιδιτῶν.

29) *Τὸ ἐν Φραγκφούρτῃ Γενικὸν Προξενεῖον.* Φρονεῖ ὅτι ὁ μόνος τρόπος πρὸς ἐπαύξησιν τῆς καταναλώσεως τῆς σταφίδος εἶνε ἡ μεταξὺ τῶν σταφιδοκαλλιεργητῶν καὶ τῶν σταφιδεμπόρων τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῶν παραγγελιοδόχων καὶ τῶν ἐμπόρων τῆς ἀλλοδαπῆς σύναψις σχέσεων. Δι' ὃ ἀπο-

στέλλει τὰς κάτωθι διευθύνσεις τῶν κυριωτέρων ἐν Φραγκφόρτῃ ἐμπόρων καὶ πρακτόρων τῶν ἀσχολουμένων εἰς τὸ εἶδος τοῦτο.

M. G. Schepeler, Rossmarkt.

M. J. Killiani, Blerdenstrasse, 8.

M. T. Brauburger, grosse Eschenheimerstrasse, 74.

M. A. Schröder, grosse Eschenheimerstrasse, 45.

M. H. Schreiber, Opernplatz, 8.

M. Julius Thomsen, neue Mainzer Strasse 18.

M. Ernin Roelker, Hochstrasse, 7.

30) *Τὸ ἐν Βουδαπέστη Γεν. Προξενεῖον.* Ἀπὸ τινῶν ἐτῶν ἡλαττώθη ὑπερβαλλόντως ἢ ἐν Οὐγγαρίᾳ κατανάλωσις τῆς κορινθιακῆς σταφίδος α') διότι εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ὀλίγων ἤδη, ἔνεκα τῆς φυλλοξήρας, οὐγγρικῶν οἴνων ἐλάχιστον ποσὸν ταύτης χρησιμοποιεῖται πλέον καὶ β') διότι πρὸς σακχαροπλαστικὴν κατανάλωσιν προτιμῶσιν ἐνταῦθα τὴν ἐκ Σικελίας σταφίδα, γλυκυτέραν καὶ καλλητέραν οὔσαν τῆς κορινθιακῆς, ἐρχομένην δὲ εἰς βαρέλια καὶ τιμωμένην 23 φλωρίνια αὐστριακὰ χάρτινα κατὰ 100 χιλιόγραμμα καθαρὰ (ἀφαιρουμένου 10 % διὰ βάρος τοῦ βαρελίου).

31) *Τὸ ἐν Ἀδριανουπόλει Προξενεῖον.* Συνεφωνήθη ὅπως σχηματισθῆ συνδικάτον ἐξ εἴκοσι ἐμπόρων, σκοποῦν τὴν δι' ἑλῶν τῶν καταλλήλων μέσων προσπάθειαν πρὸς εἰσαγωγὴν καὶ κατανάλωσιν τῆς σταφίδος ἐνταῦθα τε καὶ ἐν Βουλγαρίᾳ. Ὡς μᾶλλον δὲ πρόσφορος τρόπος πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου ἐθεωρήθη ἢ κατὰ μικρὰς ποσότητας εἰσαγωγὴ σταφίδος ἐκλεκτῆς ποιότητος καὶ ἢ εἰς εὐτελεῖς τιμὰς πώλησις αὐτῆς ἐπὶ τοῦ παρόντος, μέχρις ὅτου γνωσθῶσιν αἱ καλαὶ τοῦ προϊόντος τούτου ιδιότητες καὶ προτιμηθῆ τῶν εἰσαγομένων ἐνταῦθα σταφίδων ἐκ Σμύρνης καὶ Σάμου, κατὰ πολὺ ὑστερουσῶν τῆς κορινθιακῆς, ὧν γίνεται ἀρκετὴ ἐνταῦθα κατανάλωσις. Διὸ καὶ ἐδόθη σήμερον ὑπὸ τοῦ συνδικάτου ἢ πρώτη παραγγελία εἰς Πάτρας διὰ 10,000 ἐνετικῶν λιτρῶν σταφίδος ἐκλεκτῆς ποιότητος.

ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΑ ΕΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑ

Α'. Οἴνοφρα.

Μαῦρο Φιλέρι. Κλήμα πολὺ διαδεδομένον ἀνὰ τὴν Μεσσηνίαν. Μετὰ τοῦ *Μαυρουδιοῦ* ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς οἴνο- παραγωγῆς τῶν νοτιωτέρων δήμων τῶν ἐπαρχιῶν Μεσσηνίας καὶ Καλαμῶν.

Κλήμα λίαν εὐρωστον τὴν φυὴν, δι' ὃ, κατὰ τὰ πρῶτα μάλιστα ἔτη, εὐκόλως ἀποβάλλει τὸν καρπὸν (ἀκαμάτης). Ἀπαντᾷ εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ ἐδάφη, ἀλλ' ἀρέσκειται κυρίως εἰς τὰς παχείας καὶ δροσερὰς γαίας ὅπου φθάνει εἰς τὸ μέγιστον τῆς παραγωγῆς του. Φύλλα μεγάλα εὐρωστα πολὺ χνοώδη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν βαθυπράσινα εἰς τὴν ἄνω, ὄχι πολὺ σχιστά. Δέν προσβάλλεται πολὺ ὑπὸ τοῦ ἀνθρακος. Σταφυλὴ μέσου μεγέθους διακλαδισμένη, ὀλίγον σφιγκτῆ. Ῥᾶγες πυκναὶ στρογγύλαι, χρώματος *μελιτζανιοῦ*, μεγέθους μεγάλων λεπτοκαρύων· ἡσάρξ ἔχει ἐλαφρὸν ἄρωμα εὐάρεστον, ὅπερ εἶνε πολὺ αἰσθητὸν εἰς τινὰς παραλλαγὰς. Ὁριμάζει κατὰ τὴν 2αν περίοδον. Ὁ τρυγητὸς γίνεται συνήθως κατὰ τὰς 8—15 Σεπτεμβρίου. Κλήμα λίαν παραγωγικόν, παραγωγικώτερον ὅλων τῶν ἄλλων ποικιλιῶν ἐκτός τοῦ Κοζανίτικου. Γλεῦκος λίαν σακχαροῦχον. Οἶνος ὄχι πολὺ κεχρωματισμένος, ὑπόξανθος (ρούμπινάτο), ἔχων εὐάρεστον ἄρωμα, καὶ διατηρούμενος καλῶς. Κλάδευμα μακρὸν—3—4 ὀφθαλμοὶ καὶ ἐνίοτε καὶ ἀμολυταὶ (Δίδουν ἀμόλα).

Ἀσπροφίλερο. Ἐχει τὰ αὐτὰ ὡς τὸ ἄνω χαρακτηριστικὰ περίπου, ἀλλὰ τὸ χρῶμα τῆς βράγος εἶνε ἐρυθρόλευκον. Πολὺ ὀλιγώτερον παραγωγικὸν τοῦ ἄνωτέρω. Οἶνος λευκὸς ὄχι πολὺ ἐκτιμώμενος.

Σαμιώτικο. Λέγεται ὅτι μετηνέχθη ἐκ Σάμου. Εὐδοκιμεῖ ἐπίσης εἰς τὰς λεπτογείους καθὼς καὶ εἰς τὰς παχείας γαίας, ὅπου ἀναπτύσσεται μετ' εὐρωστίας. Ὁχι πολὺ διαδεδομένον

εἰς τὰς καλλιεργείας. Ἀπαντᾷ συχνότερον εἰς τινὰς δήμους τῆς Πυλίας (Μεθώνην). Σταφυλαὶ πολὺ μεγάλαι (2—3 ὀκάδες ἐνίοτε). Ῥᾶξ ἰσχυρὸς, ὠσιδής. Σταφυλὴ πολὺ σφιγκτὴ (τσιπωτὴ) ὑποκειμένη πολὺ εἰς τὴν σῆψιν. Ὁριμάζει κατὰ τὴν 1ην περίοδον (20-Ἰουλίου) ὁ τρυγητὸς ἀρχίζει ἤδη ἀπὸ τῆς 15 Αὐγούστου. Οἶνος ἀφθονός, ἀλλὰ κακῆς ποιότητος.

Μαυροῦδι. Κλήμα λίαν διαδεδομένον καὶ πολὺ ἐκτιμώμενον. Εὐρωστον πολὺ, δι' ὃ καὶ ἀγαπᾷ τὴν ἀμόλαν εἰς τὸ κλάδευμα. Σταφυλὴ πολὺ τσιπωτὴ, ὄχι διακλαδισμένη, ῥᾶγες μετρίου μεγέθους (ὡς αἱ τοῦ φιλερίου), στρογγύλαι, χρώματος βαθέως ἰώδους, σχεδὸν μέλανος. Ὁριμάζει κατὰ τὴν 2αν περίοδον. Τρυγητὸς 8—15 Ἰουλίου. Παράγει πολὺ ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸ φιλέρι, ἀλλ' οἶνον ἀνώτερον, ἰσχυρότερον, κάλλιστα διατηρούμενον καὶ πολὺ ἐκτιμώμενον. Συνήθως παρασκευάζουσι τὸν οἶνον διὰ τῆς μίξεως τοῦ προϊόντος τῶν δύο τούτων κλημάτων. Καλλιεργεῖται περισσότερον εἰς γαίαν ἐρυθρὰν, ὄχι ὑγρὰν.

Βοῦδομάτης. Εἶνε παραλλαγὴ τοῦ Μαυρουδιοῦ, ἔχουσα τὰς ῥᾶγας μεγαλειτέρας, ὡς μικρὸν κάρυον, καὶ πολὺ στιλπνὰς. Εὐρωστότερον τοῦ προηγουμένου καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον ὠριμάζον, παράγει πολὺ ὀλιγώτερον αὐτοῦ, δι' ὃ δὲν εἶνε πολὺ διαδεδομένον· χρησιμεύει δὲ κυρίως ὅπως μιγνύμενον χρωματίζει ἀφθόνως καὶ καλῶς τὸν οἶνον.

Ροιδίτης ἢ ροιδάκι. Εἶνε ἡ γνωστὴ Ἀττικὴ ποικιλία μεταβληθεῖσά πως ἐνταῦθα. Κλήμα κρατούμενον πολὺ ὑψηλὰ μὲ μικροὺς κλάδους τείνοντας πρὸς τ' ἄνω (μαζευμένο) κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ποικιλίας, ὡς περιεγράψαμεν ἀνωτέρω καὶ αἰτίνες ἔχουσι πᾶσαι τὴν τάσιν ν' ἀπλώνονται. Σταφυλαὶ μεγάλαι, ῥᾶγες ἐπίσης μεγάλαι καὶ πολὺ μαλακαί. Ὁριμάζει κατὰ τὴν 2αν περίοδον, παράγει ὀλίγον ἐν σχέσει πρὸς τὰ προπεριγραφέντα κλήματα, ἀλλ' οἶνον ἰσχυρόν, λευκόν, πολὺ ἐκτιμώμενον. Ὡς ἐκ τούτου ἡ διάδοσις του προέβη ἀρκούντως, ὥστε νὰ θεωρῆται εἰς τῶν μικρῶν παραγόντων τῆς οἴνοπαραγωγῆς.

Πολλιαντικόν. Κατάγεται ἀπὸ τὴν Ἀρκαδίαν ἐκ τοῦ χωρίου Πολλιάνες καὶ εἶνε λίαν διαδεδομένον εἰς τοὺς γειτονικοὺς τῆ Ἀρκαδίας ἰδίως δήμους (Ἀνδανίαν, Οἰχαλίαν, Ἰθάμην). Κλήμα πολὺ εὐρωστον, ταχύτατα ἀναπτυσσόμενον, ἀλλὰ καὶ ταχέως γηράσκον. Ἀγαπᾷ ἰδίως τὰς δροσερὰς καὶ ὑγρὰς γαίας. Σταφυλὴ μεγάλη, ῥᾶγες ἐπίσης μέλαιναι, σφιγκταὶ (τσιπωτό) ὠριμάζει κατὰ τὴν 1ην περίοδον. Παραγωγή μεγίστη, ἀνωτέρα πολὺ καὶ τοῦ φιλεριοῦ. Οἶνος ἀρκετὰ χρωματισμένος, ἀλλ' ἀσθενέστερος καὶ ὀλιγώτερον εὐσυντήρητος καὶ ἐκτιμώμενος.

Ἀσπροστάφυλα. Πολλὰ ποικιλία κακῶς διακρινόμενα εἶνε γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο, ὠριμάζουσαι κατὰ τὴν 2αν περίοδον καὶ δίδουσαι ἀφθονὸν παραγωγὴν. Ὀλιγώτερον τῶν προηγουμένων διαδεδομένα δίδουσιν οἶνον λευκὸν ἀδύνατον, μετρίου ποιότητος καὶ κακῶς συντηρούμενον, δι' ὃ χρησιμοποιοῦνται πρὸς παραγωγὴν ῥεστινάτου.

Β' - Σταφυλαὶ Τραπεζίης

(Τὸ Φιλέρι χρησιμοποιεῖται πολὺ καὶ ὡς ἐπιτραπέζιος σταφυλὴ. ἔχουσα φλοιὸν ὄχι χονδρὸν καὶ ὄσα γλυκεία, ἀλλ' ὄχι τραγανή).

Μοσχάτο μαῦρο. Κλήμα εὐρωστον. Φύλλον μικρὸν μὲ νευρώσεις ἐρυθροκυάνους. Σταφυλὴ μετρίου μεγέθους, ῥᾶξ μεγέθους λεπτοκαρύου, μὲ φλοιὸν ὄχι χονδρὸν, σάρκα μᾶλλον τραγανήν· ταχέως σταφιδιάζουσα. Ὁριμανσις μεταξὺ 1ης καὶ 2ας περιόδου (15 Αὐγούστου). Κλήμα εὐρωστον, ἀλλ' ὀλίγον διαδεδομένον ἕνεκα τῆς μικρᾶς παραγωγῆς· συνήθως καλλιεργεῖται καὶ τρυγεῖται μετὰ τῶν ἄλλων οἴνοφόρων σταφυλῶν. Κλαδεύεται ὅπως ἡ ῥαζακιά σταφίς.

Ἀσπρο Μοσχάτο. Κλήμα μᾶλλον τοῦ ἀνωτέρω παραγωγόν, ἀλλ' ὀλιγώτερον ἐκτιμώμενον καὶ δι' οἴνοποίησιν καὶ διὰ παραγωγὴν βρωσίμων σταφυλῶν. Σταφυλὴ μεγάλη, φέρουσα μεγάλας στρογγύλας ῥᾶγας, μὲ πολὺ χονδρὸν φλοιόν, καὶ

σάρκα τραγανήν. Ὁριμάζει κατά τὰ τέλη τῆς 1ης περιόδου.
Ἄμφότερα τ' ἀνωτέρω ἔχουσιν ἰδιάζον εὐάρεστον ἄρωμα.

Ἀσπρο Κορίθι. Καλλιεργεῖται καὶ εἰς κληματαριές, ἀλλὰ σπανιώτερον, διότι σήπονται αἱ ῥάγες. Συνήθως ἀποτελεῖ εὐρωστον καὶ ὑψηλὸν πρέμνον, ἰδίως εἰς τὰς παχίαις γαίαις, ὅπου δίδει πολλὰς καὶ πολὺ μεγάλας σταφυλάς, αἱ ὅποιαι ὁμως εὐκόλως σήπονται. Τρυγᾶται κατὰ τὰ τέλη Αὐγούστου πρὸς πρόληψιν τῆς σήψεως. Φέρει ῥάγας μεγάλας ὡς μικρὸν κάρυον, στρογγύλας, μὲ σάρκα τραγανήν καὶ ὄχι πολὺ λεπτὸν φλοιόν. Ἐκτιμᾶται πολὺ ὡς ἐπιτραπέζιον. Μετηνέχθη ἐκ Ζακύνθου.

Μαῦρο Κορίθι. Μετριώτερον τοῦ ἀνωτέρω. Καλλιεργεῖται εἰς ἀναδενδράδα καθὼς καὶ εἰς χαμηλὸν σχῆμα. Δέν εἶνε πολὺ διαδεδομένον. Σταφυλὴ πολὺ ὠραία (ῥεγκλὸ). Ῥάξ ὠρειδῆς μεγέθους μεγάλης ἐλαίας (Μπουράκλας), ὄχι πολὺ γλυκεῖα, ἀλλὰ τραγανή. Ὁρίμανσις (1—2α περ.) τέλη Αὐγούστου—ἀρχ. Σεπτεμβρίου. Ὡς λέγεται μετηνέχθη ἐκ Τριφυλίας.

Γλυκερήθρα. Καλλιεργεῖται εἰς ἀναδενδράδας συνήθως, ἀλλὰ καὶ χαμηλά. Σταφυλὴ μεγάλη, ῥάξ ἐπιμήκης μεγέθους ἀμυγδάλου, γλυκυτάτη, ἐλαφρῶς ἀρωματική, τραγανή, ὄχι πολὺ λεπτόφλοιος, φέρουσα ὀλίγους σπόρους. Ἀνακαλεῖ τὸ Ἀττικὸν Ῥαζακί καὶ εἶνε μία τῶν μᾶλλον ἐκτιμωμένων σταφυλῶν ὡς ἐπιτραπέζιος. Δέν χρησιμοποιεῖται διόλου πρὸς οἰνοποιίαν καὶ δέν εἶνε λίαν διαδεδομένη.

Φτακοῖλι. Εἶνε τὸ πολλαχού τῆς Ἑλλάδος γνωστὸν κλῆμα, εὐρωστον, καλλιεργούμενον εἰς κληματαριές, ἐπικρατοῦν δὲ περισσότερον εἰς τὰ ὄρεινά μέρη, ὅπου καλλιεργεῖται καὶ χαμηλά. Δίδει πολὺ μεγάλας σταφυλάς, τσιπωτάς, μὲ μεγάλας ὡς μικρὰ κάρυα στρογγύλας ῥάγας χρώματος ἰώδους, μετὰ τῶν ὁποίων εἶνε ἀναμεμιγμένα συχνά, ἐπὶ τῆς αὐτῆς σταφυλῆς, ῥάγες ὠριμοὶ φέρουσαι ὅλην τὴν κλίμακα τῶν χρωμάτων ἀπὸ τοῦ πρασίνου μέχρι τοῦ ἰώδους· ἡ σὰρξ εἶνε τραγανή, ἀλλ' ὄχι γλυκεῖα· ὁ φλοιὸς λεπτός. Ἡ παραγωγὴ εἶνε κλιμακωτή. Ἡ ὠρίμανσις ἀρχεταὶ ἀπὸ τὰ τέλη τῆς 1ης περιόδου. Πύρισκεὶ δὲ τις εὐκόλως σταφυλάς κατὰ τὰ τέλη Δεκεμβρίου.

Ἐκτιμᾶται διὰ τὸ γραφικὸν τῆς σταφυλῆς, ἥτις ἀποτελεῖ ὠραῖον κόσμημα τραπέζης, καὶ διότι μίγα μέρος τῶν σταφυλῶν ὠριμάζει ὅταν ἤδη ἐκλείψωσιν αἱ ἄλλαι ποικιλίαι.

Ὁ Ἀγοῦμιστος. Καλὴ παραλλαγή παράγει ἄπαξ.

Ἀετονόχι. Ὑπάρχουσι πολλαὶ ποικιλίαι τοῦ κλήματος τούτου, ὧν τινες ἔχουσι κλιμακωτὴν τὴν παραγωγὴν.

Ὁ Ροδίτης καὶ μάλιστα μία ποικιλία τραγανὴ ἐκτιμᾶται πολὺ.

Ἀπὸ τινων δὲ ἐτῶν εἰσήχθη καὶ ἡ φράουλα καὶ ἄλλαι ποικιλίαι ἐλάχιστα διαδεδομένα.

Γ. Κ.

Η ΕΦΕΤΕΙΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΟΥ ΚΑΙ ΜΗΛΙΤΟΥ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑ

Ἡ ἐφετεινὴ παραγωγὴ τῶν οἴνων καὶ τοῦ μηλίτου καθ' ἅπασαν τὴν κεντρικὴν καὶ βόρειον Εὐρώπην καὶ ἰδίως καθ' ἅπασαν τὴν Γαλλίαν κηνοήθη ἐξαιρετικῶς ὑπὸ τοῦ ἐπικρατήσαντος καιροῦ.

Κατὰ τοὺς νεωτέρους ὑπολογισμοὺς τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν παρήγαγεν ἐφέτος ἡ Γαλλία (πλὴν τῆς Κορσικῆς, τῆς Ἀλγερίας καὶ τῆς Τύνιδος) οἴνους ἐκατόλ. 50,069,770.

Ἄν καὶ ἡ οἰνοπαραγωγὴ δέν ἦνε ὡσαύτως μεγάλη εἰς πάντας τοὺς γαλλικοὺς νομοὺς οὐχ ἥττον δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ ἀφθονία εἶνε γενική. Ἡ ἔκτασις τῶν γαλλικῶν ἀμπελώνων ἀνέρχεται σήμερον εἰς 1,793,090 στρέμματα ἀντὶ 1,782,588 στρεμμάτων κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ὁ δὲ μέσος ὅρος τῆς κατὰ στρέμμα παραγωγῆς ὑπολογίζεται εἰς 280 λίτρα ἀντὶ 160 τῶ 1892, ἠύξησε δηλαδὴ κατὰ 75^ο).

Ἡ ὀλικὴ ἀξία τῶν παραχθέντων ἐφέτος οἴνων, κατὰ τὰς τρεχούσας παρὰ τοῖς κτήματιαις τιμὰς, ἀνέρχεται εἰς 1,256,527,529 φράγκα, ὥστε ἡ καθ' ἑκατόλιτρον μέση -

ξία αναλογεί πρὸς φρ. 25,10, εἶνε δηλαδή κατωτέρα κατὰ φρ. 6,30 καθ' ἑκατόλιτρον τῆς μέσης ἀξίας τῶν οἴνων τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Ἄφ' ἑτέρου ἡ κατασκευὴ τῶν μὲν σταφιδιτῶν ἠλαττώθη εἰς 834,236 ἑκατόλιτρα, ἀντὶ τῶν 1,055,178 ἑκατολλίτρων κατασκευασθέντων τῷ 1892, τῶν δὲ λαγγύρων εἰς 1,210,017 ἑκατόλιτρα ἀντὶ τῶν 1,353,146 παρασκευασθέντων τῷ 1892.

Ὁ κατωτέρω πίναξ δεικνύει τὴν κίνησιν τῶν οἴνων ἐν Γαλλίᾳ ἀπὸ τοῦ 1883 μέχρι σήμερον.

Ἔτη	Ἔκτασις ἀμπελόωνων εἰς στρέμματα	Παραχθέντες οἶνοι εἰς ἑκατόλιτ.	Οἶνοι παντὸς εἶδους εἰς ἑκατόλιτρα	
			Ἐισαχθέντες	Ἐξαχθέντες
1883	2,095,927	36,029,000	8,980,000	3,095,000
1884	2,040,759	34,781,000	8,115,000	2,470,000
1885	1,990,586	28,536,000	8,182,000	2,580,000
1886	1,959,102	25,063,000	10,011,000	2,704,000
1887	1,944,150	24,333,000	12,277,000	2,402,000
1888	1,843,850	30,102,000	12,064,000	2,118,000
1889	1,817,787	23,224,000	10,470,000	2,166,000
1890	1,816,544	27,416,000	10,830,000	2,162,000
1891	1,763,374	30,140,000	12,278,000	2,049,000
1892	1,782,588	29,082,000	9,400,000	1,845,000
Μέσος ὀρος	1,905,440	28,871,000	10,360,000	2,358,900
1893 19 πρῶτ μῆνας	1,793,299	50,070,000	5,022,819	1,266,936

Ἄλλὰ πλὴν τῶν οἴνων τούτων ἡ Γαλλία διαθέτει καὶ τοὺς οἴνους τῆς Ἀλγερίας, ἧτις ἔχει ἐφέτος ἀμπελώνας ἐκτάσεως 1,104,850 στρεμμάτων ἀποδοσάντων 3,937,132 ἑκατόλιτρα οἴνου. Ὄστε τὸ σύνολον τῆς ἐφετεινῆς παραγωγῆς τῆς Γαλλίας μετὰ τῆς Ἀλγερίας ἀνέρχεται εἰς 55 ἑκατομμύρια ἑκατολλίτρων.

Ὡσαύτως μεγίστη ὑπολογίζεται ὅτι εἶνε καὶ ἡ παραγωγή τοῦ μηλίτου ἐν Γαλλίᾳ, ἥς ἡ τῆς τελευταίας δεκαετίας μέση παραγωγή ἀνέρχεται εἰς 12,608,000 ἑκατόλιτρα. Ἡ παραγωγή τοῦ 1892 ἀνῆλθεν εἰς 15,141,000 ἑκατόλιτρα, ἡ δὲ τοῦ λήγοντος ἔτους 1893 ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ᾔνε πλέον ἢ διπλασία, ἦτοι 31,609,000 ἑκατόλιτρα.

Οἱ ἀνωτέρω ἀριθμοὶ δικαιολογοῦσι πληρέστατα τὴν γενικὴν ἐν Γαλλίᾳ ἐξέγερσιν κατὰ τῶν ξένων οἴνων, τῶν σταφιδιτῶν καὶ τῶν λαγγύρων.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἀνάμικτος καλλιέργεια σίτου καὶ ἀμπέλου. Τῷ κ. Τ. Ε. Εἰς Πάρον. Δύνασθε κάλλιστα καὶ ἀνευ οὔδε μιᾶς ζημίας νὰ σπειρήτε εἰς τοὺς ἀμπελώνας σας σίτον ἢ ἄλλα δημητριακὰ ἀφ' οὗ τὸ ἔδαφος εἶνε πολὺ γόνιμον. Τοῦτο γίνεται καὶ εἰς πλείστα μέρη τῆς Γαλλίας εἶνε τὸ λεγόμενον culture intercalaire.

— **Κάθασις οἰνοπνεύματος.** Τῷ κ. Σ. Β. Εἰς Κλον. Πλὴν τοῦ μέσου ὅπερ ὑπεδείξαμεν ὑμῖν ἐν τῷ προηγουμένῳ τεύχει λάθετε ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ ἐξῆς. Καλύπτεται ἐνίοτε ἡ κακὴ γεῦσις τοῦ οἰνοπνεύματος διὰ τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὸ περιέχον αὐτὸ δοχεῖον ἡμιαπηνθρακωμένων φλοιῶν ἀμυγδάλων. Ἄλλ' ἔτι προτιμότερον εἶνε τὸ μετὰ τοῦ οἰνοπνεύματος βυτίον νὰ τοποθετῆται ἐπὶ τινὰ χρόνον εἰς μέρος θερμὸν καὶ μὲ ἀνοικτὸν τὸ στόμιον. Τὰ αἰθέρια ἔλαια τὰ ὅποια μεταδίδουσιν εἰς τὸ οἰνόπνευμα τὴν κακὴν ὄσμήν καὶ γεῦσιν, ὄντα πτητικώτερα τούτου, ἐξατμίζονται, οὕτω δὲ καθαρίζεται σχεδὸν ἐντελῶς τὸ οἰνόπνευμα.

— **Τὰ ὑπολείμματα τῶν πεταλωτῶν (ἀλιμπάνιδων).** Τῷ κ. Τ. Δ. Εἰς Λάρισα. Κατὰ τὴν πετάλωσιν καθαρίζεται ἡ ὀπλὴ τοῦ ἵππου ἀφαιρουμένου κατὰ τμήματα μέρους τοῦ ὄνυχος· ἐρωτᾶτε ἂν τὰ ὑπολείμματα ταῦτα ἔχουσιν ἀξίαν ὡς λιπαντικὴ οὐσία. Βεβαίως· ταῦτα περιέχουσιν ἰκανὴν ποσότητα ἀζώτου (τὰ καθαρὰ τμήματα τοῦ ὄνυχος τοῦ ἵππου περιέχουσι 12% ἀζωτον), δι' ὃ εἰς τὴν Γαλλίαν περισυλλεγόμενα ὑπὸ τῶν πεταλωτῶν πωλοῦνται εἰς τοὺς γεωργοὺς πρὸς 19 φράγκα τὰ 100 χιλιόγραμμα.

ΔΙΑΦΟΡΑ

— **Αύξησης του επί της σταφίδος δασμοῦ ἐν Γαλλία.** Πλὴν τῶν ἀμπελοκτημόνων τοῦ νομοῦ τῶν Pygnées-Orientales περὶ ὧν ἀναφέρομεν ἐν τῇ σημειώσει τῆς σελίδος 494 τοῦ τεύχους τούτου, ἐσχάτως καὶ ὁ κεντρικὸς γεωργικὸς σύλλογος τοῦ Héroult, ὡς καὶ πλείστα ἄλλα σωματεῖα τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας ἀπεφάνθησαν παμφηφει ὑπὲρ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐπὶ τῆς σταφίδος εἰσαγωγικοῦ τέλους ἀπὸ 15 εἰς 50 φράγκα κατὰ 100 χιλιόγραμμα καὶ τῆς καταργήσεως τῆς διατάξεως τοῦ νόμου τῆς 29 Ἰουλίου, καθ' ἣν ἡ πρὸς οἰκιακὴν χρῆσιν σταφίς εἶνε ἀπηλλαγμένη δασμοῦ· τὰς δὲ ἀποφάσεις αὐτῶν διεβίβασαν πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῆς γεωργίας καὶ τοὺς τῶν νομῶν τῶν βουλευτὰς καὶ γερουσιαστὰς.

— **Περὶ τῆς παγκοσμίου οἰνικῆς κρίσεως ὁ κ. Coi,** ἐν τινι τῶν τελευταίων τευχῶν τοῦ Progrès agricole, λέγει τὰ ἑξῆς: «Θὰ συμβῆ ὡς πρὸς τοὺς οἴνους ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συνέβη ἤδη καὶ ὡς πρὸς τὰ οἰνοπνεύματα. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς μεγίστης ἀναπτύξεως τῆς παραγωγῆς τῶν βιομηχανικῶν οἰνοπνευμάτων πᾶσα χώρα εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπιβάλη βαρύτερον τελωνιακὸν δασμὸν πρὸς παρακώλυσιν τῆς εἰσαγωγῆς τοιούτων ξένων οἰνοπνευμάτων. Οὕτω ἡ Γαλλία ὅπως μὴ καταποντισθῆ ὑπὸ τῶν βιομηχανικῶν οἰνοπνευμάτων τῆς Γερμανίας, ἐδέησε νὰ ἐπιβάλη τελωνιακὸν τέλος εἰς 70 φράγκων καθ' ἑκατόλιτρον διὰ προϊόν ἀξίας 40—45 φράγκων, δηλαδὴ δασμὸν ἰσοδυναμοῦντα πρὸς 150% ἐπὶ τῆς ἀξίας. Μετὰ τινὰ ἔτη θὰ συμβῆ τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τοὺς οἴνους. Δίον ἢ νὰ παύσωμεν φυτεύοντες τὴν ἀμπελον, ἢ νὰ κλείσωμεν τὰς θύρας μας εἰς τοὺς ξένους οἴνους· τὸ μέτρον τοῦτο θὰ ἐπιβληθῆ ὡς οἰκονομικὴ ἀνάγκη. Ἐκάστη χώρα εἶνε προστατευτικὴ, ἢ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου, ἀναλόγως τῶν συμφερόντων τῆς. Οἱ Ἄγγλοι ἀφ' οὗ ἐπὶ πολὺ ἦσαν προστατευτικοὶ μέχρις ἐξοντώσεως, ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας

τοῦ ἐμπορίου ὅτε εὖρον συμφέρουσαν αὐτοῖς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου· ἤδη δὲ, διότι συμφέρει αὐτοῖς, παρασκευάζονται νὰ ἐπιβάλωσι προστατευτικοὺς δασμοὺς εἰς τινὰ προϊόντα συναγωνιζόμενα ἐν τῇ χώρᾳ τῶν πρὸς τὰ ἰδικά των. Τὰ οἰκονομικὰ μέτρα μεταβάλλονται κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ τὰ συμφέροντα ἐκάστης χώρας».

— **Παρήγαγεν ἡ Οὐγγαρία οἴνους πρὸ εικοσαετίας 6—8 ἑκατομμύρια ἑκατολλίτρων,** ἀλλ' ἔνεκα τῆς εἰσβολῆς τῆς φυλλοξήρας ἡ οἰνοπαραγωγή τῆς χώρας ταύτης σχεδὸν ἐρηδενίσθη· οὕτω

Ἐτὸς 1885	παρήγαγεν	ἑκατόλιτρα	5,000,000
» 1888	»	»	4,000,000
» 1890	»	»	2,500,000
» 1891	»	»	1,300,000
» 1892	»	»	900,000
» 1893	»	»	800,000

— **Ἐπιθετικὴ παγκόσμιος οἰνοπαραγωγή τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους.**

Γαλλία (μετὰ Ἀλγερίας)	ἑκατόλιτρα	55,000,000
Ἰσπανία	»	24,000,000
Ἰταλία	»	29,000,000
Γερμανία	»	6,000,000
Ἀυστρία	»	3,000,000
Οὐγγαρία	»	800,000
Ἑλβετία	»	2,500,000
Πορτογαλία	»	1,900,000
Βουλγαρία	»	1,900,000
Ῥουμανία	»	1,700,000
Σερβία	»	2,000,000
Ἑλλάς	»	2,000,000
Τουρκία (καὶ Κύπρος)	»	2,300,000
Ῥωσία	»	3,200,000
Μαδέρα, Ἀζόραι καὶ Κανάριοι νῆσοι	»	120,000

Ἡνωμένοι Πολιτεῖαι . . .	»	1,350,000
Ἀργεντινὴ Δημοκρατία . .	»	1,500,000
Χιλή	»	1,200,000
Βρασίλια	»	500,000
Ἀκρ. Καλ. Ἐλπίδος . . .	»	95,000
Περσία	»	30,000
Αὐστραλία	»	180,000

— Παραγωγή καὶ ἐμπόριον οἴνων Σερβίας. Τῷ 1867 ἡ Σερβία εἶχε 328,547 στρέμματα ἀμπελώνων, τῷ δὲ 1889 στρέμματα 433,048 παραγαγόντα 832,338 ἑκατόλιτρα οἴνου. Οἴνους ἐξήγαγε μὲν τῷ 1889 ἀξίας φρ. 1,417,195 καὶ τῷ 1890 ἀξίας φρ. 759,238· εἰσήγαγε δὲ τῷ 1889 ἀξίας φρ. 102,262 καὶ τῷ 1890 ἀξίας φρ. 65.655.

— Ἐμπόριον οἴνων Οὐγγαρίας. Τῷ 1890 ἐξήγαγεν οἴνους στατῆρας (50 χιλιγρμ.) 53,103 ἀξίας φρ. 3,134,184· κονιάκ στρ. 3,473 ἀξίας 981,445· ἀφρώδεις οἴνους στρ. 2,868 ἀξίας φρ. 351,330· εἰσήγαγε δὲ οἴνους στρ. 1,819 ἀξίας φρ. 125,787· κονιάκ στρ. 2,564 ἀξίας φρ. 1,710,222· ἀφρώδεις οἴνους στρ. 2,128 ἀξίας φρ. 469,224. Τῷ 1891 ἐξήγαγεν οἴνους στρ. 10,292 ἀξίας 770,794· κονιάκ στρ. 5,278 ἀξίας 1,681,043· ἀφρώδεις οἴνους στρ. 2,584 ἀξίας φρ. 316,540· εἰσήγαγε δὲ οἴνους στρ. 1,459 ἀξίας 126,309, κονιάκ στρ. 3,420 ἀξίας 2,262,330, ἀφρώδεις οἴνους στρ. 2,667 ἀξίας 379,162.

— Εἰσαγωγικὰ τέλη ἐπὶ τῶν οἴνων ἐν Πορτογαλίᾳ, Ἰσπανίᾳ καὶ Γαλλίᾳ.

Ἐν Πορτογαλίᾳ καταβάλλουσιν ἀπὸ τῆς 1 Ἰουνίου 1892 εἰσαγωγικὰ τέλη.

Οἱ οἴνοι ἐν βυτίοις	φρ.	201	καθ' ἑκατόλιτρον
» » ἐν φιάλαις	»	2,80	κατὰ φιάλην
Ἐν Ἰσπανίᾳ καταβάλλουσιν ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1892			
Οἱ κοινοὶ οἴνοι ἐν βυτίοις	φρ.	50	καθ' ἑκατόλιτρον
Οἱ μὴ ἀφρώδεις οἴνοι ἐν φιάλαις	»	62	» »

Οἱ ἀφρώδεις	φρ.	1,50	κατὰ φιάλην
Ἐν Γαλλίᾳ Οἶνοι δυνάμειως 10 βαθμῶν	φρ.	7	καθ' ἑκατόλιτρον
12 »	»	9,40	» »

— «Ἐκ τῶν σταφιδικῶν Γερμανίου». Ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ἀπεστάλη ἡμῖν τεῦχος ἐκ σελ. 40 (εἰς 16ον) δημοσιευθὲν ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ διὰ τὰς περὶ καταναλώσεως τῆς σταφίδος δημοσιεύσεις τοῦ κυρίου Γ. Ν. Ἀναγνωστοπούλου. Ἐν τῷ τεύχει τούτῳ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀναδημοσιεύονται δύο πραγματεῖαι τοῦ συγγραφέως δημοσιευθεῖσαι ἐν τῷ «Φορολογουμένῳ» Πατρῶν τῷ 1885 καὶ 1888, ἐν αἷς ἐκτίθενται ἱκαναὶ ὀρθαὶ γνώμαι περὶ τῶν ληπτέων μέτρων πρὸς ἐπέκτασιν τῆς καταναλώσεως τῆς σταφίδος.

— Τὰ ἐν ἰσχύϊ εἰσαγωγικὰ τέλη ἐπὶ τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος εἰς διαφόρους χώρας.

Σουηδία	} φρ. χρ. 37 1/2 κατὰ 100 χιλιγρμ. ἢτοι φρ. χρ. 178,20 κατὰ 1000 λίτρ.
Νορβηγία	
Αὐστρουγ.	30 » » » » 142,50 »
Σερβία	30 » » » » 142,50 »
Βέλγιον	25 » » » » 118,75 »
Ἰταλία	20 » » » » 90,00 »
Γαλλία	15 » » » » 71,25 »
Γερμανία	10 » » » » 47,50 »
Ὀλλανδία	3 » » » » 14,25 »
Ἀγγλία	σελ. 2 1/4 κατὰ στατῆρα ἀγγλ. φρ. χρ. 26,25 »
Αἴγυπτος	φρ. 1 κατὰ στατῆρα τουρκικ. » 8,00 »

Εἰς τὴν Ῥωσίαν καὶ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἡ κορινθιακὴ σταφὶς εἰσάγεται ἀτελῶς.

— Ἡ σταφὶς ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Ἡ «Ἀμάθεια» Σμύρνης γράφει ὅτι «πανταχόθεν τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐξακολουθοῦσι διὰ ζοφερῶν χρωμάτων διαζωγραφοῦντες τὴν κατάστασιν εἰς ἣν περιῆλθον οἱ ἀμπελοκτήμονες καὶ ἦτις δυστυχῶς ὀλονέν δεινοῦται οὕτω ἐκ Βαϊνδριίου γράφουσιν ὅτι πολλοὶ ἀμπελοκτήμονες εἰς τοιαύτην ἀπόγνωσιν περιῆλθον ὡς ἐκ τῶν ζημιῶν ἃς υπέστησαν ἐκ τῆς καλλιέργειας τῶν ἀμπέλων των,

ὧν τὸ προϊόν δὲν καλύπτει οὐδὲ τὰς δαπάνας αὐτῆς, ὥστε προέβησαν εἰς τὴν ἐκρίζωσιν τῶν κτημάτων αὐτῶν, μεταβαλόντες οὕτω τὰς ἀνθούσας ἀμπέλους εἰς χέρσους γαίας πρὸς καλλιέργειαν ἄλλων προϊόντων.

— **Κονιάκ ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ καὶ Κρήτῃ** ἀπὸ τινος ἤρχισαν κατασκευαζόμενα ἐκ τῶν πλεοναζόντων οἴνων καὶ σταφίδων. Γοιαῦτα κάλλιστα κατασκευάζουσιν οἱ κύριοι Μ. Μερίκας ἐν Τσεσμὲ καὶ Παρίδης ἐν Ἡρακλείῳ.

— **Εἰσέπραξεν ἡ Γαλλία** ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν πο-
τῶν φόρων:

Τῷ 1889	φράγκα	413,214,000
» 1890	»	459,050,000
» 1891	»	468,432,000
» 1892	»	472,880,000
» 1893 (κατὰ τοὺς 10 πρώτους μῆνας)	φρ.	381,291,000

— **Εἰσῆχθησαν ἡ σταφίδες παντὸς εἴδους** εἰς Γαλλίαν:

Τῷ 1890	χιλιόγραμμα	86,603,100
» 1891	»	60,800,800
» 1892	»	43,412,000
» 1893 (κατὰ τοὺς 10 πρώτους μῆνας)	χιλ.	39,587,000

— **Περὶ τῆς ἐσοδείας τῶν οἴνων τῆς Τουρκίας** γράφουσι πρὸς τὴν Feuille vinicole de la Gironde. Ἐν Οὐμουρτζᾷ κατὰ τὸν τρυγητὸν δὲν ὑπῆρχον ἱκανὰ βυτία ὅπως περιλάβωσιν ἅπασαν τὴν ἐσοδείαν, δι' ὃ μέγα μέρος τῶν σταφυλῶν ἐχρησίμευσεν πρὸς διατροφήν τῶν κτηνῶν. Εἰς Ἐπιβάτας καὶ Μυριόφυτον οἱ ἀριστοὶ τῶν οἴνων τιμῶνται πρὸς 3 1/2—4 φρ. τὸ ἐκατόλλιτρον, πολλοὶ δὲ κτηματῆαι μὴ καλύπτοντες τὰ ἐξόδα τῆς καλλιέργειας ἤρχισαν ἐκρίζωνοντες τὰς ἀμπέλους.

— **Ἀφθονία καὶ ἀπραξία σταφυλῶν ἐν Καλιφορνίᾳ.** Ἡ Revue horticole ἀναφέρει ὅτι κτηματίας τῆς Καλιφορνίας εὗρε συμφωρότερον νὰ διαθέσῃ τὸν κάρπὸν διακοσίω στρεμμάτων ἀμπελωνος πρὸς διατροφήν χοίρων.

Εἰσήγαγεν εἰς τὸν ἀμπελωνά του ἑκατὸν χοίρους, οἵτινες ἐντὸς ἑξ ἑβδομάδων κατεβρόχθισαν πάσας τὰς σταφυλάς χωρὶς νὰ θίξωσι ποσῶς τὰς ἀμπέλους· ἠύξησαν δὲ κατὰ ἑκατὸν ἀγγλικὰς λίτρας ἕκαστος, ἦτοι ἐν συνόλῳ κατὰ 3,000 περίπου ὀκάδας. Τὸ οὕτω ἀποκτηθὲν χοίρειον κρέας ἦτο ἀξίας πολὺ μεγαλητέρας τοῦ χρήματος ὅπερ θὰ ἐλαμβάνετο πωλουμένων τῶν σταφυλῶν ἢ μετατρεπομένων εἰς οἶνον ἢ οἰνόπνευμα. Δὲν δοκιμάζομεν καὶ ἡμεῖς τὴν μέθοδον ταύτην πρὸς χρησιμοποίησιν τῆς κατωτέρας τοῦλάχιστον ποιότητος τῆς σταφίδος ;

— **Ἐπέκτασις τῆς ἀμπελοουργίας ἐν Αὐστραλίᾳ.** Ἡ ἐπέκτασις τῆς ἀμπελοουργίας ἐν Αὐστραλίᾳ ἤρξατο ἀπὸ τοῦ 1882. Ἦδη ἡ χώρα αὕτη ἀριθμεῖ 50,000 ὡς ἕγγιστα ἄκρα (1) καὶ παράγει τέσσαρα περίπου ἑκατομμύρια γαλῶνια (2) οἴνου. Μέγα μέρος τοῦ οἴνου τούτου ἐξάγεται διὰ τὴν Ἀγγλίαν (3) ἔνθα οἱ αὐστραλιακοὶ οἶνοι ἐκτιμῶνται πολὺ καὶ ἐξοδεύονται εὐκόλως.

— **Τὸ περονόσπορον εἰς πλεῖστα μέρη τῆς Ἰταλίας** ἔκαμεν ἐφέτος θραύσιν, ἡ δὲ χρῆσις τῶν μικροσκοπικῶν δόσεων τοῦ θεϊκοῦ χαλκοῦ οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἔφερεν.

— **Ἐπὶ τῆς φυλλοξήρας** εἶνε προσβεβλημένον τὸ ἡμισυ σχεδὸν τῶν ἀμπελωνῶν τῆς Οὐγγαρίας.

— **Παραγωγή τευτλοσακχάρου ἐν Γερμανίᾳ.** Τῷ 1892—93 παρήγαγεν ἡ Γερμανία 1,225,000 τόννους τευτλοσακχάρου ἀπέναντι 1,198,000 τόννων παραχθέντων κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος· ὁ μέσος ὅρος τῆς ἀποδόσεως εἶνε 11,72 σακχάρου ἐπὶ 100 σακχαροτεύτλων.

— **Παραγωγή, ἐμπόριον καὶ κατανάλωσις ἐλαιολάδου ἐν Ἰταλίᾳ** κατὰ τὰ ἔτη 1888—1892.

(1) 50,000 ἄκρα ἰσοδυναμοῦσι πρὸς 202,300 στρέμματα, τοῦ ἄκρου ἀναλογούντος πρὸς τέσσαρα στρέμματα καὶ 46 τετρ. μέτρα.
(2) 4,000,000 γαλῶνια ἰσοδυναμοῦσι πρὸς 181,818 ἐκατόλιτρα.
(3) Βλέπε «Ἑλληνικὴν Γεωργίαν» ἐνεστῶτος ἔτους σελ. 269—272.

"Έτη	"Εκτασίς ελαιώνων εις στρέμματα	Έτησια	Είσα-	Έξα-	Κατανα-
		παραγωγή	γωγή	γωγή	λώσεις
Έκ α τ ό λ λ ι τ ρ α (1)					
1888 - 89	.....	2,596,398	34,917	582,169	2,049,146
1889—90	.....	1,338,054	64,528	614,089	758,493
1890 - 91	10,131,510	3,086,119	27,976	420,353	2,693,742
1891—92	10,314,700	2,739,554	24,902	631,531	2,132,925
1892—93	10,435,790	1,686,386	6,146	637,862	1,054,670

— **Έκτροματικά άνθίσεις.** Αι διαστάσεις ας ένιστε λαμβάνουσιν αι άνθίσεις του κοινοϋ ήλιου και του κουνουπιδίου είνε αξιαι σημειώσεως. Οϋτω ή Revue Horticole αναφέρει άνθος ήλιου (ήλιάνθου) διαμέτρου πενήτηκοντα εκατοστῶν του μέτρου, κεφαλήν δέ κουνουπιδίου τῆς αϋτῆς διαμέτρου.

— **Δέν προσβάλλονται τὰ ξύλα ἀπὸ τὰ ξυλοφάγα έντομα** εάν μῆνας τινὰς πρὸ τῆς ὑλοτομίας ἀφαιρηται ὁ φλοιὸς τοῦ δένδρου ή ἀπλῶς δακτύλιος φλοιοῦ ἐκ τοῦ ἀνωτάτου μέρους τοῦ κορμοῦ. Οὔτω παρακωλύεται ή εἰς τὸ νέον ξύλον ἐναπόθεσις τοῦ ἀμύλου, ὅπερ, ὡς παρετηρήθη, εἶνε ή οὐσία ἐξ ἧς τρέφονται τὰ ξυλοφάγα έντομα. Ἀποφλοιούται λοιπὸν τὸ δένδρον ή ἀφαιρεῖται δακτύλιος τοῦ φλοιοῦ αϋτοῦ εἰς τὸ ἀνώτατον σημεῖον τοῦ κορμοῦ του τὴν ἀνοιξιν και ὑλοτομεῖται τὸ φθινόπωρον. Ταῦτα, κατόπιν ἐπανειλημμένων πειραμάτων, ἐξέθηκεν ἐσχάτως δι' ἐκθέσεως του πρὸς τὴν ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν ὁ κ. E. Mer.

— **Τὰ κυριώτερα ἐξαχθέντα προϊόντα τῆς Κύπρου.** Κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους εἶνε: Χαρούπια ἀξίας λιρῶν στερλινῶν 80,862· κριθή λ. σ. 8,508· δέρματα λ. σ. 7,457· τυρὸς λ. σ. 5.733· σίτος λ. σ. 5,042· ζῶα λ. σ. 4,361· βάμβυξ λ. σ. 3,723· μαλλία λ. σ. 3,645· οἶνοπνεύματα λ. σ. 3,187 (ἐκ τῆς « Ἐνώσεως» Λάρνικος).

— **Ἡ ἐφετεινὴ ἐσοδεία ἐν Κύπρῳ** τοῦ μὲν σίτου ἀνῆλθεν εἰς 2,480,000 κοιλὰ Κων/πόλεως ἀξίας 7,500,000

(*) Ἐν ἐκατόλλιτρον ἐλαίου ζυγίζει κατὰ μέσον ὄρον 90 χιλιογραμμά, ἢ τοὶ ὀκτάδας 70 καὶ δράμια 125.

περίπου φράγκων χρυσῶν· τῆς δέ κριθῆς εἰς 3,000,000 κοιλὰ ἀξίας φράγκα 5,000,000· τοῦ δέ ὀρόβου εἰς 260,000 κοιλὰ ἀξίας φρ. 400,000· τῆς δέ βρώμης εἰς 350,000 κοιλὰ ἀξίας 560,000 φρ. τῶν δέ χαρουπιῶν εἰς 90,000 στατῆρας Χαλεπίου (πρὸς 190 ὀκτάδας) ἀξίας 1,750,000 φρ. τοῦ δέ βάμβυκος εἰς 1200 δέρματα ἀξίας 1,750,000 φρ. Ἡ ἐσοδεία τῶν χαρουπιῶν εἶνε κατωτέρα τῆς μετριάς, ή τοῦ βάμβυκος μετρία, ή δέ τῶν δημητριακῶν ἀρίστη. Ἐκ τῶν προϊόντων τούτων, ἀξίας ἐν συνόλῳ 17 ὡς ἐγγιστα ἑκατομμυριῶν φράγκων, θὰ ἐξαχθῶσι τὸ σύνολον τῶν χαρουπιῶν και τοῦ βάμβυκος, σίτος περὶ τὸ ἑκατομμύριον κοιλῶν και κριθή 1 1/2 ἑκατομ. κοιλῶν, ἀξίας ἐν συνόλῳ ὀκτῶ ἑκατομμυριῶν φράγκων.

— **Οἱ μεγαλιέτεροι σπόροι ἀποφέρουσιν ἀφθονώτερον εἰσόδημα.** Πλὴν τῶν πειραμάτων τοῦ Schrihaux, περὶ ὧν ἀνεφέραμεν εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος (σελ. 427) και ἐξ ὧν σὺν τοῖς ἄλλοις ἀπεδείχθη ὅτι οἱ μεγαλιέτεροι σπόροι εἶνε ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν οἱ προτιμότεροι, ἐξετέλεσε τοιαῦτα και ὁ Desprez, τὸ πόρισμα τοῦ ὁποίου εἶνε ὅτι οἱ μεγαλιέτεροι κόκκοι τοῦ σίτου σπειρόμενοι ἀποφέρουσι πολὺ μεγαλιέτερον εἰσόδημα τῶν μικροτέρων ή και ἀπλῶς τῶν ἀνευ διαλογῆς λαμβανομένων. Ἐπομένως εἶνε ἀπαραίτητον νὰ ἐκλέγηται μετὰ προσοχῆς ὁ σπόρος παντὸς σπικροῦ, και ἰδίως τῶν δημητριακῶν, κοσκινιζόμενος καταλλήλως, ὅπως ἀποχωρίζεται ἀπὸ τῶν μικρῶν κόκκων, νὰ λαμβάνεται δέ ἐκ τῶν εὐρωστοτέρων και πρωϊμοτέρων καρπῶν. Τὸν κανόνα τοῦτον τὸν γνωρίζουσι κάλλιστα οἱ ἡμέτεροι γεωργοὶ και τὸν ἐφαρμόζουσιν οἱ μὴ φυγόπονοι, οἷτινες οὐδέποτε μεταμελοῦνται.

— **Σφάζετε τὰς ὄρνιθας τὰς ὑπερβαινούσας τὸ τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας των,** διότι αὐταὶ δέν συμφέρει πλέον νὰ τρέφωνται ὡς ὠτοκόκα πτηνά. Ἀπὸ τῆς ἡλικίας ταύτης γεννῶσι μὲν μέγαρα πλὴν ἐλάχιστα σχετικῶς αὐγά. Αἱ πουλάδες, ἂν και ὀλιγοτόκοι, γεννῶσιν ή κατὰ τὴν ἀρχὴν, ή περὶ τὸ τέλος τῆς περιόδου τῆς ἔοτοκίας, ὅτε τὰ αὐγά εἶνε σπανιότερα και ἐπομένως ἀκριβώτερα. Ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ

τετάρτου έτους τῆς ἡλικίας των αἱ ὄρνιθες γεννῶσι τὰ περισσότερα αὐγά. Διατήρει λοιπὸν μόνον τοιαύτης ἡλικίας ὄρνιθας ἂν θέλῃς ν' ἀμοίβῃσαι διὰ τὰς φροντιδας καὶ τὰς δαπάνας ἃς καταβάλλεις καὶ μὴ τρέφε αὐτὰς ἀφθόνως, διότι ὑπερπαχυνόμεναι γίνονται ὀλιγοτόκοι.

— Ποσὸν ἄλατος δυνάμενον ἐπωφελῶς νὰ χορηγῆται εἰς τὰ κατοικίδια ζῶα ἀναμιγνυόμενον μετὰ τῆς τροφῆς αὐτῶν.

Εἰς τὴν ἀγιάδα	20	δράμια	ἄλατος	καθ' ἐκάστην
Εἰς τὸν βοῦν	18	»	»	»
Εἰς τὸν ἵππον	10	»	»	»
Εἰς τὰ αἰγοπρόβατα	5	»	»	»
Εἰς τὸν χοῖρον	7	»	»	»
Εἰς τὰς ὄρνιθας	3	»	»	»

— Πολλαπλασιασμοὶ διὰ μοσχευμάτων τῆς λωβωτῆς Μίνας (Mina lobata). Ὡς γνωστὸν τὸ περικαλλέστατον τοῦτο κονβολβουλοειδὲς ἀναρριχώμενον ἐτήσιον φυτὸν εἰς τὸ ἡμέτερον κλίμα ἀνθίζει περὶ τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου, πολλάκις δὲ ἐπερχομένου τοῦ ψύχους καταστρέφεται πρὸ τῆς ὀριμάνσεως τοῦ σπόρου· προστούτοις τινὰ μὲν τῶν φυτῶν εἶνε πολυανθῆ, ἐν ᾧ ἄλλα φέρουσιν ὀλίγιστα μόνον ἄνθη. Ἐνεκα τῶν λόγων τούτων πολλαὶ κατεβλήθησαν προσπάθειαι πρὸς πολλαπλασιασμοὺς αὐτοῦ διὰ τῆς μοσχεύσεως, πλὴν ματαίως, διότι οὔτε τὰ τρυφερὰ οὔτε τὰ παλαιότερα μέρη τῶν φυτῶν ριζώνουσιν. Ἐσχάτως ἔμως Γάλλος ἀνθοκόμος ἐπέτυχε τὴν μόσχευσιν τῆς Μίνας χρησιμοποιοῦντας τοὺς νεαρωτάτους βλαστοὺς αὐτῆς φέροντας μικρὸν μέρος τοῦ παλαιότερου κλάδου. Τοὺς βλαστοὺς τούτους ἐφύτευσεν εἰς πολλαπλασιαστήριον καὶ ἐκάλυψε δι' ὑελίνου κώδωνος. Οὗτοι μετὰ τινὰς ἡμέρας ἀνέδωκαν ἀφθόνους ρίζας. Ἐὰ φυτὰ ταῦτα ἀνατρέφονται καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα ἐν τῷ πολλαπλαστηρίῳ μεταφυτεύονται τὴν ἀνοιξιν εἰς τὸ ὑπαιθρον, ἔνθα ἀνθίζουσιν ἀφθόνως καὶ πρῶϊμως.